

VRIJESCHOOL VOOR DE BOLLENSTREEK

DE TOERMALIJN

Worden wie je bent, kun je leren.

**Met deze
schoolgids leer je
ons beter kennen.**

2023/2024

Voorwoord

Wat fijn dat u begonnen bent met het lezen van onze schoolgids. Hartelijk welkom. Wij zijn De Toermalijn en verzorgen vrijeschool basisonderwijs, een peutergroep en naschoolse opvang voor kinderen in de bollenstreek en daarbuiten. Onze school staat in Hillegom, direct herkenbaar aan het prachtige groene schoolplein. Wat wij willen bereiken is 'zin in leren'. In de schoolgids vertellen wij u hoe we dit aanpakken. Verder kunt u lezen over allerlei organisatorische zaken, hoe we omgaan met zorgleerlingen, maar bijv. ook de rol van de ouders.¹

Zin in leren

Wat bedoelen wij met 'zin in leren'? Natuurlijk willen wij graag, dat uw kind zin heeft om naar school te gaan. Maar welke school zal dat niet willen? Wij denken ook, dat ieder kind uniek is. Maar ook dat kan op het uithangbord van iedere school staan. Wie zijn wij? Wij zien dat kinderen allerlei ervaringen en interesses meenemen naar school. Van jongs af aan zitten kinderen niet stil, maar doen ze mee, thuis, op school en daarbuiten aan allerlei activiteiten. Wij zien het deelnemen van kinderen als dé manier om zin te geven (en zin te krijgen) aan en in leren en ontwikkelen. Leren op De Toermalijn is meedoen aan allerlei levensechte activiteiten. In het spelen en het leren geven wij de kinderen graag de ruimte om hun leefwereld op hun eigen manier vorm te geven, overeenkomstig hun inzichten en interesses. Voor hun persoonlijke ontwikkeling zijn muziek, beweging, dans, kunst, techniek zijn net zo belangrijk als wetenschap, rekenen en taal. In de spel- en leeractiviteit ontwikkelt het kind ook een beeld van zichzelf: Wie ben ik? Waar ben ik goed in? Wat vinden anderen van mij? Wat voel ik? Wat wil ik? Het kind wordt zo de schrijver van zijn eigen unieke verhaal terwijl het speelt en leert.

Contact

Hebben we u al een beetje enthousiast kunnen maken? Team en directie nodigen u van harte uit om te reageren. U kunt ons bellen of e-mailen.

Mede namens het team van vrijeschool De Toermalijn,

Jacoline Wiskerke
directeur

Adres	Abellalaan 74, 2182 TZ Hillegom
T	0252 - 524899
E	info@de-toermalijn.nl
W	www.de-toermalijn.nl

¹ In deze schoolgids spreken wij over ouders, maar bedoelen daarmee ouders en/of verzorgers.

Inhoudsopgave

1 Onze School	6
1.1 De Toermalijn	6
1.2 Geschiedenis van de school	6
1.3 Stichting Vrijescholen Ithaka	6
1.4 Richting	6
1.5 Regio, wijk en locatie	7
1.6 Klassen	7
1.7 Integraal Kind Centrum	7
1.8 Directie en team	7
1.9 Ouders	8
1.10 Leerlingenraad	8
1.11 Schooltijden	8
1.12 Melding ziekte of afwezigheid	8
2 Waar staat de school voor?	9
2.1 Onze missie	9
2.2 Onze visie	9
2.3 Onze kernwaarden	9
2.4 Onze meerwaarde	9
2.5 Algemene identiteit van de vrijeschool	10
2.6 Uitgangspunten Vrijeschoolonderwijs	10
2.6.1 'hoofd, hart en handen'	10
2.6.2 Enthousiasme	10
2.6.3 Ontwikkelingsfasen	11
2.6.4 Sociale gemeenschap, de klas	11
2.6.5 Ritme in de dag, de week en het jaar	11
2.6.6 Levensbeschouwing	12
2.6.7 De betekenis van 'vrij' in vrijeschool	12
2.7 Klimaat en veiligheid op school	13
2.7.1 Acceptatie en waardering als basis	13
2.7.2 Voorbeeldrol leerkracht en zelfreflectie	13
2.7.3 Pluriforme minisamenleving	13
2.7.4 Veiligheid op school	14
2.7.5 Oudercontacten	17
2.8 Doelen	18
2.8.1 Kerndoelen en referentieniveaus	18
2.8.2 Persoonlijke vaardigheden	18
2.8.3 Sociale en communicatieve vaardigheden	18
2.8.4 Creativiteit	19
2.8.5 Eerbied, respect en duurzaamheid	19

3 De organisatie van het onderwijs	20
3.1 Het bestuur	20
3.2 De dagelijkse leiding	20
3.3 Het team	21
3.4 Klassen	21
3.4.1 De kleuters	21
3.4.1.1 Ritme	22
3.4.1.2 Onderwijsaanbod kleuters	23
3.4.2 De onderbouw (klas 1 t/m 6)	24
3.4.2.1 Ritme in het aanbod van leerstof en vakken	24
3.4.2.2 Aanbod van leerstof	24
3.4.3 Jaarritme	29
3.4.4 Overige activiteiten die het klassenverband overstijgen	30
4 De kinderen	31
4.1 Planmatige afstemming	31
4.2 We volgen de ontwikkeling	32
4.2.1 Kwaliteitszorg als rode draad	32
4.2.2 De ontwikkeling van het kind en van de klas	32
4.2.3 Leerlingvolgsysteem	33
4.2.4 Planmatig handelen en extra ondersteuning	34
4.2.5 Zelfreflectie kind	36
4.3 Begeleidingsstructuur van de Toermalijn	37
4.3.1 Intern Begeleider	37
4.4 Ondersteunende instanties buiten de school	37
4.4.1 Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek	37
4.4.2 Overige ondersteunende instanties	38
4.5 Afsluiting en overgang	40
4.5.1 Overgang van kleuterfase naar onderbouw	40
4.5.2 Naar de volgende klas	40
4.5.3 Overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs	40
4.5.3.1 Totstandkoming advies voortgezet onderwijs	41
4.5.3.2 Door naar de bovenbouw	41
4.5.3.3 Overzicht uitstroom 2023 naar het voortgezet onderwijs	41
4.6 Aanmelding	42
4.6.1 Kennismakingsgesprek	42
4.6.2 Aannamebeleid algemeen	42
4.6.3 Plaatsing nieuwe kleuters	42
4.6.4 Toelatingsprocedure voor kinderen met een beperking	42
4.6.5 Zijinstromers	42
4.6.6 Wachtlijst	43
4.7 Sociale veiligheid, schorsing en verwijdering	43
4.8 Privacybeleid	43
4.8.1 Voorwaarden publicatie beeldmateriaal en leerlingenwerk	43
4.8.2 Privacy en beleving deelname schoolactiviteiten	44

5 De leerkrachten	45
5.1 Kwalificatie van ons team	45
5.1.1 Inzet stagiaires	46
5.1.2 Verklaring omtrent gedrag vrijwilligers	46
5.1.3 Vervanging	46
6 De ouders	47
6.1 Communicatie en informatievoorziening	47
6.2 Klassen- en kindbespreking	48
6.3 Medezeggenschap	49
6.4 Klassenouders	49
6.5 Regeling vrijwillige ouderbijdrage	50
6.6 Wat kunt u doen als u klachten heeft?	51
6.7 Landelijke klachtencommissie	51
7 Resultaten van het onderwijs	52
7.1 Betere resultaten door goed afstemming	52
7.2 Worden wie je bent	53
7.3 Eindopbrengsten als indicator voor kwaliteit	53
7.3.1 Resultaten zichtbaar maken	53
7.3.2 Voorwaarden voor kwaliteit	53
7.3.3 Resultaat eindtoets	53
7.3.4 Continuïteit in resultaten als opgave	53
8 Ontwikkeling van het onderwijs in de school	54
8.1 Schoolplan als beleidsinstrument	54
8.1.1 Practice What You Preach	54
8.1.2 Schoolplan als instrument voor zelfreflectie en zelfsturing	54
8.2 Interventie Inspectie van het onderwijs	55
9 Uw mening	56
10 Adressen op een rij	57
10.1 Adressen bestuur, MR etc.	57
10.1.1 Adressen van Vrijescholen in de regio	59

1 Onze School

1.1 De Toermalijn

“Toermalijn, de edelsteen,
Kleurrijk zoals geen één ...”

Dit zijn twee regels uit ons schoollied. Een toermalijn is inderdaad een prachtige kleurrijke edelsteen. De verschillende kleuren staan symbool voor alle kinderen in hun uniciteit en de steen staat voor het verbonden zijn van alle individuen die De Toermalijn vormen.

1.2 Geschiedenis van de school

In het voorjaar van 1990 nam een groep ouders het initiatief om een Vrijeschool op te richten voor de Bollenstreek. Een aantal van hen pendelde toen nog heen en weer naar de Rudolf Steinerschool in Haarlem. Andere ouders wilden hun kinderen aanmelden bij een vrijeschool, maar de afstand naar Haarlem was een brug te ver. Dit verklaart de behoefte aan een school in Hillegom. In augustus 1991 werd er een ongesubsidieerde combinatie peuter- en kleutergroep gerealiseerd. Het jaar erop kon de school rekenen op overheidsfinanciering. Bij de vormgeving van de school (en speelplaats) en de ondersteuning van het onderwijs spelen de ouders tot op vandaag een zeer belangrijke rol. Ouders en team, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, werken nauw samen bij de ontwikkeling van de school. Na wat omzwervingen hebben de school, de peutergroep en de naschoolse opvang hun plek gevonden aan de Abellalaan in Hillegom.

1.3 Stichting Vrijescholen Ithaka

De Toermalijn vormt onderdeel van de Stichting Vrijescholen Ithaka. De stichting zet zich in om het vrije schoolonderwijs in de regio Noord- en Zuid-Holland te stimuleren, te promoten en verder te ontwikkelen. Kijk op www.vsithaka.nl voor meer informatie.

1.4 Richting

Onze school staat open voor iedereen, om het even de religieuze, etnische, of sociaal-culturele achtergrond. Een belangrijke inspiratiebron voor ons onderwijspedagogisch handelen is de antroposofie van Rudolf Steiner. Onderdeel van dit gedachtengoed is de vrijheid om moderne inzichten over goed onderwijs in praktijk te brengen. Uiteraard richt ons onderwijs zich op goed leren lezen, schrijven en rekenen (de basisvaardigheden), maar dat is het niet alleen. Door de rol die wij toekennen aan de beleavingswereld van het kind in het leerproces – ‘zin in leren’ – spreken wij ‘hoofd, hart en handen’ aan en stimuleren een brede persoonlijke ontwikkeling.

1.5 Regio, wijk en locatie

Wij zijn een middelgrote school in een rustige wijk in Hillegom gelegen aan de Abellalaan. Onze school vervult een regio-functie. Veel kinderen wonen in de gemeente Hillegom maar er komen ook kinderen uit andere plaatsen in de bollenstreek. Voorts uit delen van de Haarlemmermeer en de streek ten noorden van Hillegom. Naast de school staat ons gymnastieklokaal. De Toermalijn heeft een prachtig groen schoolplein. Het is door ouders ontworpen en ingericht. Er zijn regelmatig tuinochtenden, waarin we met elkaar het schoolplein onderhouden. De kinderen kunnen in de pauzes heerlijk klimmen, klauteren, verstoppertje spelen en in de nazomer en herfst zelfs vruchten zoeken. Wij genieten enorm van ons plein!

1.6 Klassen

De Toermalijn is de afgelopen vijf jaar flink gegroeid en heeft sinds 2023 negen klassen, waarvan drie kleuterklassen en enkelvoudige klassen 1 t/m 6. De school telt momenteel ongeveer 200 kinderen en wil uitgroeien tot ongeveer 220 kinderen. De school heeft niet de ambitie om groter te worden van de huidige enkele stroom. Dit zou het kleinschalige karakter van De Toermalijn te zeer veranderen. Om deze reden hanteert de school momenteel voor enkele cohorten bij aanmelding een wachtlijst.

De kleutertijd en de kindertijd die daarna volgt beschouwen wij als unieke periodes. Wij spreken daarom niet van groep 1 t/m 8 maar van kleuters, en daarna van klas 1 t/m 6. Op de teldatum 1 oktober 2023 staan er 195 leerlingen op school ingeschreven.

1.7 Integraal Kind Centrum

Wij hebben sinds zomer 2022 een eigen peutergroep en naschoolse opvang, genaamd Stichting Kinderopvang Ithaka, locatie De Toermalijn. Onze kinderopvang is, net als de school, gestoeld op de antroposofie en staat onder leiding van de directeur. Bij de peutergroepen kunnen peuters van 2 tot 4 jaar terecht voor halfdaagse opvang in de peutergroepen. De meeste peuters komen twee of drie dagen. Ook de naschoolse opvang vindt plaats binnen de school, op alle ochtenden van de week. De pedagogisch medewerkers van de peutergroep en de buitenschoolse opvang, sluiten waar mogelijk aan bij het programma van de school. Zeker de jaarfeesten lenen zich voor een afgestemd aanbod. Afhankelijk van de interesse voor meer plaatsingsmogelijkheden, wordt buitenschoolse opvang uitgebreid met de woensdag en eventueel de vrijdag. Stichting kinderopvang Ithaka, locatie De Toermalijn, werkt voor de planning/plaatsing van de kinderen met Debicare Nederland.

1.8 Directie en team

De Toermalijn telt ruim 20 personeelsleden, leerkrachten en pedagogisch medewerkers. Daar waar mogelijk worden zij ondersteund door (onderwijs)assistenten en stagiaires. Dan is er nog niet-onderwijzend personeel in de vorm van een administratief medewerker en een conciërge.

1.9 Ouders

De school prijst zich gelukkig met de grote inzet van ouders, die ons als vrijwilligers ondersteunen, maar ook zelfstandig activiteiten organiseren en uitvoeren. Elke klas heeft klassenouders, die de leerkracht ondersteunen. Klassenouders hebben contact met de andere ouders van de klas en vaak hebben ze een coördinerende taak. Ook zitten er ouders in de MR en OR, om formeel te adviseren en in te stemmen met beleidzaken. Ouders helpen enkele keren per jaar met het schoonmaken van de klassen. Er zijn ouders actief in de muzikale ondersteuning op school en er is bijvoorbeeld een winkeltje met vrijeschool materialen, dat door een ouder gerund wordt. Ouders kunnen een paar keer per jaar deelnemen aan de ouderkring. De ouderkring avonden zullen gebruikt worden om ouders te informeren en te betrekken in zaken die de school als geheel betreffen.

1.10 Leerlingenraad

Uit de klassen 4 t/m 6 worden twee leerlingen afgevaardigd om zitting te nemen in de leerlingenraad. De leerlingenraad wordt vijf keer per jaar door de directie uitgenodigd om over schoolse zaken met elkaar in gesprek te gaan. De leerlingenraad wordt gestimuleerd om actief zaken aan te pakken.

1.11 Schooltijden

De kleuters en klas 1, 2 en 3 hebben op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag les tot 14.15 uur. De klassen 4 t/m 6 gaan op die vier dagen tot 14.30 uur naar school, dus in totaal een uur langer per week. Op woensdagmiddag is iedereen om 12.30 uur uit.

Het voornemen is om de komende schooljaren de eindtijden per leerjaar af te bouwen tot elke klas om 14.15 uur uit is. We evalueren jaarlijks of deze afbouw wenselijk blijft.

1.12 Melding ziekte of afwezigheid

Als uw kind ziek is of om een andere reden niet op school kan komen, verzoeken wij u ons te bellen tussen 08:00 en 08:30 uur. U kunt uw boodschap inspreken op het antwoordapparaat van de school. Als een kind niet op school blijkt te zijn en wij weten de reden ervan niet, dan nemen wij altijd contact op met thuis.

telefoonnummer: 0252 - 524899

2 Waar staat de school voor?

2.1 Onze missie

Wij zijn een wereldgerichte vrijeschool. Hierbij kiezen wij er nadrukkelijk voor om ons niet alleen te laten inspireren door de antroposofie van Steiner, maar mede ook door de theorie van wereldgericht onderwijs van Gert Biesta. Vrijheid is hier het sleutelbegrip. (De vrijheid van de één houdt op waar de vrijheid van de andere begint.)

Wij bieden kinderen onderwijs waarbij ze leren om zich vrij in de wereld te bewegen, vanuit kracht en eigenheid.

2.2 Onze visie

De afgelopen jaren heeft het team van De Toermalijn zich gebogen over de vragen: "Wie zijn wij nou eigenlijk? Wat willen wij werkelijk met ons onderwijs? Hoe kunnen we het zo verwoorden dat het mensen aanspreekt?" Het team is onder leiding van onderwijsadviseur Hans van Rijn op zoek gegaan naar antwoorden. Dit heeft geresulteerd in 5 kernwaarden. In hoofdstuk 4.4 staan deze genoemd en uitgelegd. Om te beginnen heeft het team er het volgende van gezegd.

Omdat een kind niet zomaar een vat is om te vullen met kennis:

- ✓ Scheppen wij een liefdevol klimaat waarin elk kind zich gezien, gehoord en geaccepteerd weet.
- ✓ Is voor ons het begrijpen van wat elk kind nodig heeft leidend in onze begeleiding.
- ✓ Gaat ons onderwijs over menswording. De ontwikkeling van hoofd/denken, hart/voelen en handen/willen in samenhang.

2.3 Onze kernwaarden

Onze kernwaarden zijn: Liefde, Nieuwsgierig, Aandachtig, Vrijmoedig en Welbewust. U kunt hier meer over lezen in ons Koersplan 2023-2027.

2.4 Onze meerwaarde

Ons onderwijs heeft een duidelijke meerwaarde. Dat wat kinderen leren is onderdeel van hun belevingswereld, waardoor het kind als persoon gevormd wordt. Het gaat dus om meer dan de overdracht van kennis.

Kinderen in de basisschoolleeftijd zijn ontvankelijk en open voor indrukken. Ze zijn nieuwsgierig van aard. Die nieuwsgierigheid stimuleren wij door 'leren door doen', zodat hun verbeeldingskracht groeit en de belevingswereld steeds groter wordt. Wij stimuleren de brede ontwikkeling van de persoon op een manier waarbij muziek, beweging, dans en kunst net zo belangrijk zijn als wetenschap. We leren kinderen om vrij te denken en te handelen, om keuzen te maken, rekening houdend met jezelf, de ander en de omgeving. Creativiteit beschouwen wij als het hart van elk leerproces.

2.5 Algemene identiteit van de vrijeschool

Binnen het vrijeschoolonderwijs heeft De Toermalijn een eigen gezicht. Iedere vrijeschool in Nederland heeft namelijk een grote mate van vrijheid en legt zijn eigen accenten. Toch valt er ook in algemene zin iets te zeggen over het vrijeschoolonderwijs. De Vereniging van Vrijescholen schrijft hierover: "Op de vrijeschool is leren een creatief proces, dat ruimte biedt aan authenticiteit, spontaniteit en situationeel handelen. De vaardigheden om op die manier te leren, ontwikkelen we door veel aandacht voor kunstzinnige vakken als schilderen, handenarbeid, handwerken, muziek en toneel. Leren dient de leerling ruimte te bieden voor originaliteit. Voor een eigen inbreng. De vrijeschool staat voor onderwijs dat leerlingen prikkelt in hun creativiteit. Waardoor leerstof een levende creatieve wereld wordt.

2.6 Uitgangspunten Vrijeschoolonderwijs

2.6.1 'hoofd, hart en handen'

In de kern beoogt het vrijeschoolonderwijs om een evenwichtige ontwikkeling van de gehele mens te stimuleren, d.w.z. sociaal emotioneel en intellectueel goed ontwikkeld en bewust, maatschappelijk betrokken gebaseerd op persoonlijke zinverlening. Ons onderwijs draagt bij aan authenticiteit, creativiteit en zelfstandigheid. Hierbij is denken, voelen, willen en kunnen in balans.

Onderwijs staat in dienst van de persoonlijkheidsvorming (subjectwording, om in de termen van Biesta te spreken), waarbij de persoon altijd betrokken is in sociale gemeenschappen. Het doel is om kinderen te leren deelnemen aan de samenleving door de ontwikkeling van persoonlijke zinverlening te stimuleren.

2.6.2 Enthousiasme

Aan de Griekse wijsgeer Heraclitus wordt de volgende uitspraak toegeschreven: "Onderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur." Dit geeft duidelijk aan waar de vrijeschool voor staat. Zowel het spel als de leerstof worden beschouwd als middelen om het kind in zijn persoonlijke ontwikkeling te stimuleren.

2.6.3 Ontwikkelingsfasen

Het brede aanbod is afgestemd op de interesse en beleving van het kind. In de ontwikkeling ervan worden drie fasen onderscheiden, die ook wel aangeduid worden als zevenjaarsperioden: de fase van 0 – 7 jaar, van 7 – 14 jaar en die van 14 tot 21 jaar. Elke ontwikkelingsfase vraagt om een andere pedagogische aanpak, waarop onderwijs en de lesstof afgestemd worden. Er is een ontwikkeling van na-doen, via na-voelen naar na-denken. Korte toelichting hierop:

- Kleuters hebben een innerlijke drang tot nabootsen. Daarom moet alles wat in de kleuterklassen wordt aangeboden het waard zijn om na te bootsen. In deze fase leren kinderen voornamelijk hun lichaam te gebruiken. Kleine kinderen kruipen, lopen, rennen, springen, klauteren, hinkelen. Het lichaam wordt hun instrument.
- De leeftijdsfase van 7 tot 14 jaar kenmerkt zich doordat kinderen meer en meer een eigen ik gaan beleven, los van de omgeving. Omdat het kind zichzelf ook wil onderscheiden en actief invloed op zijn omgeving wil uitoefenen, ervaart het zichzelf anders dan wanneer het 'erbij horen' het belangrijkste motief is. In deze fase beleven kinderen de dingen die op hen afkomen gevoelsmatig. Het is mooi of lelijk, goed of kwaad, smakelijk of vies, veilig of gevaarlijk, leuk of saai. Kinderen ervaren de wereld vaak in beelden. Het leren komt voort uit die beelden en ervaringen. Daarom zoekt de leerkracht o.a. een kunstzinnige verbinding met de leerstof. Ook spelen verhalen een belangrijke rol.
- Naarmate het kind dichterbij de derde zevenjaarsperiode van 14 tot 21 jaar komt, leert het kind meer reflecteren over zijn gevoel en ideeën, het leert zelf nadenken en oordelen. Het denken wordt abstracter.

2.6.4 Sociale gemeenschap, de klas

Als eerder gezegd doet een kind vanaf zijn geboorte mee met de mensen om hem heen en hun activiteiten. Vanaf het begin vormt een sociale gemeenschap de context waarbinnen het kind de wereld en zichzelf beleeft. De klas werkt als een mini-samenleving. Kinderen leren van en met elkaar, zij leren samen te werken met anderen, zij leren zich te verhouden tot anderen en geleidelijk aan ook tot zichzelf. Ons leren is dan ook samenwerkend leren. Bij het oefenen kunnen kinderen elkaar helpen. Kinderen presenteren hun eigen opvattingen of resultaten aan de klas. Er vinden klassengesprekken plaats over oplossingen en vondsten. Als het gaat om het organiseren van activiteiten zoals jaarfeesten, toneelstukken, tentoonstellingen, of het verzorgen van het schoolplein, wordt er met elkaar samengewerkt.

Een klas vormt een sociale groep, waarbinnen ieder een eigen ontwikkeling doormaakt. Interesses en niveaus kunnen verschillen, waarop ingespeeld wordt met verschillende werkvormen en taken en vormen van instructie.

2.6.5 Ritme in de dag, de week en het jaar

Ritme neemt een belangrijke plaats in het vrijeschoolonderwijs. Zo wordt het jaarritme gevolgd door het vieren van jaarfeesten. De feesten Michaël, Sint Maarten, Sint Nicolaas, Kerstmis, Pasen, Pinksteren en Sint Jan vormen voor het kind vaste hoogtepunten in het jaar, waarbij de verbinding met de natuur en de seizoenen een belangrijke plaats inneemt. Hierdoor worden kinderen zich bewust van het jaarverloop en stimuleren we de verbondenheid met de natuur. De schooldag zelf kent een ritmisch verloop in de vorm van het periodeonderwijs, de werkplaats, kunstzinnige vakken en wils- en bewegingsvakken.

2.6.6 Levensbeschouwing

Het onderwijs op onze school is gebaseerd op de antroposofische levensleer. In het belang dat gesteld wordt, in de vorming van de persoon, komt tot uiting dat je je ontwikkelt tot een persoon die zelf betekenis en richting aan je leven geeft. Kinderen leren bij ons zelf keuzen te maken en zo verantwoordelijkheid te dragen voor je relatie tot de ander en het andere. De rol van religie in ons onderwijs is dus niet anders dan bijv. de wetenschappelijke vakken of filosofie. Het gaat om meer dan het overdragen van kennis, het gaat om de verbinding met elkaar, onze relatie tot de aarde, de natuur, het universum en niet in de laatste plaats om de relatie tot jezelf. Levensbeschouwelijke identiteit wordt nooit expliciet onderwezen maar is verweven in het vrijeschoolonderwijs.

2.6.7 De betekenis van 'vrij' in vrijeschool

De vrijeschool vormt onderdeel van het Nederlandse onderwijsbestel. Wij denken na over de vraag, hoe je op adequate wijze kunt leren deelnemen aan de tegenwoordige samenleving. We hebben een scherp oog voor het belang van de samenleving. Dat betekent, dat we in elk geval voldoen aan de basiskwaliteitscriteria die de overheid hanteert. Tegelijkertijd hebben wij minstens zo'n sterk besef van het belang van het kind. Sociale en persoonlijke vaardigheden zijn meer dan ooit vereist om in deze samenleving je weg te kunnen vinden. In het inspectiekader, ligt de toetsing van de resultaten echter wat eenzijdig op het vlak van kennis alleen. Wij vinden dat ons onderwijs veel meer moet opbrengen dan alleen goede resultaten op taal en rekenen.

Het woord 'vrij' in onze naamgeving duidt van oudsher op het streven om zoveel mogelijk vrij te blijven van overheidsbemoeienis. Wij voldoen aan de ons gestelde regelgeving, maar maken ons sterk voor de meerwaarde van ons onderwijs. De pluriformiteit van de samenleving is gediend met personen die zelf denken, verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen persoonlijke ontwikkeling en tegelijkertijd voor de ontwikkeling van onze relatie tot elkaar en tot de wereld om ons heen.

leerling ruimte te bieden voor originaliteit. Voor een eigen inbreng. De vrijeschool staat voor onderwijs dat leerlingen prikkelt in hun creativiteit. Waardoor leerstof een levende creatieve wereld wordt.

2.7 Klimaat en veiligheid op school

2.7.1 Acceptatie en waardering als basis

Het is belangrijk dat alle kinderen en ouders zich op hun gemak voelen op onze school. Dat je mag meedoen ongeacht geloof of overtuiging. Acceptatie en waardering vormen de basis voor de ontwikkeling van 'zin in leren'. We werken aan een sociale omgeving, waarin kinderen vertrouwen krijgen en elkaar vertrouwen geven. Door activiteiten te ondernemen die de klas overstijgen, leren alle kinderen van de school elkaar kennen en kennen de leerkrachten alle kinderen. In de klassen wordt vaak een beroep gedaan op samenwerken, zowel in spel- als in leeractiviteiten.

2.7.2 Voorbeeldrol leerkracht en zelfreflectie

In de basis creëren we een klimaat, waarin het kind zich veilig, geaccepteerd, gerespecteerd en gewaardeerd voelt, tevens uitgedaagd wordt om zich nieuwe handelingen of ideeën eigen te maken. In het tonen van betrokkenheid en het aannemen van een open houding vervult de leerkracht een voorbeeldfunctie en reflecteert op eigen handelen. De leerkracht heeft oog voor de autonomie en competenties van de kinderen en vervult een ondersteunende, motiverende en activerende rol door:

- ✓ Regelmaat, structuur en veiligheid te bieden;
- ✓ Aandacht te richten op sociale en persoonlijke vaardigheden;
- ✓ Kennis over te dragen door begrippen te onderwijzen of uit te leggen, en de kinderen uit te dagen en de ruimte te bieden om hun beleving op een eigen manier vorm te geven, overeenkomstig hun eigen inzichten en interesses;
- ✓ Te laten oefen in zelfstandigheid, praktische- en kennisvaardigheden.

Dit komt tot uiting door het realiseren van een doorgaande lijn in de ontwikkeling van kind, waarin hoofd, hart en handen in balans zijn met elkaar.

- In de eerste fase van hun ontwikkeling krijgen kinderen van kleuterleerkrachten een omgeving geboden, waar kan worden nagebootst in gewoontevorming, gedrag en bezigheden. Bewust en onbewust is de leerkracht hierin zelf vaak het middelpunt.
- In de volgende fase dragen leerkrachten een voorbeeldfunctie in hun verhouding tot de wereld. Ze vertegenwoordigen voor de kinderen de maatschappij en hoe je je daartoe kunt verhouden.
- In de derde fase – eigenlijk het voortgezet onderwijs – volgen jongeren leerkrachten in hun leefwijze, enthousiasme en voorkeuren.

2.7.3 Pluriforme minisamenleving

Klassen vormen een hechte groep, waarin leerlingen zich aan elkaar kunnen optrekken. Dit schept een gevoel van saamhorigheid, wat nog eens wordt bevorderd door de vele gezamenlijke activiteiten. Doordat de groep tegelijkertijd fungeert als een minisamenleving, door het samenwerkend leren, én het belang dat gehecht wordt aan de persoonlijke ontwikkeling, wordt recht gedaan aan verschillen in belangstelling en inzichten.

2.7.4 Veiligheid op school

Voor een veilig schoolklimaat is het goed om ons de relatie te realiseren tussen diversiteit en sociale veiligheid. Een klas als sociale gemeenschap betekent immers ook dat kinderen door gevoelens van sympathie en antipathie en van respect en conflict, leren omgaan met de verscheidenheid tussen mensen. Zij leren ook, ondanks alle verschillen, dat samenwerken soms veel op kan leveren. Het ervaren van antipathie of conflict is nog niet hetzelfde als een onveilige situatie. We leren kinderen om met verschillen om te gaan, zoals in de zgn. Regenboogtraining. Zie in het kader hiernaast de omgangsregels voor sociale veiligheid. Dat helpt als er (toch) een onveilige situatie dreigt te ontstaan.

- We zijn te vertrouwen
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- We lachen elkaar niet uit
- We doen niet zielig

Veiligheidsplan

Alle aspecten van veiligheid op school zijn geordend in een veiligheidsplan, dat voor u ter inzage ligt. Op onze school vervult de intern begeleider de functie van veiligheidscoördinator. Deze medewerker is voor ouders tevens ook het aanspreekpunt voor klachten.

Veiligheidsmonitor

Ons actieve beleid om conflicten in goede banen te leiden krijgt ook vorm door jaarlijks bij leerlingen de zgn. veiligheidsmonitor af te nemen. Hieruit lezen we af of iedereen zich nog prettig voelt binnen de school. Dit onderzoek kan aanleiding zijn tot interventies.

Schoolregels

De school bespreekt met de kinderen het belang, dat iedereen zich veilig en geborgen voelt op school. Dit heeft ertoe geleid, dat we samen met de kinderen een aantal afspraken hebben gemaakt om bij te kunnen dragen aan de omgang met elkaar. Om ze levend te houden brengen we deze regels in alle groepen opnieuw ter sprake. Zie op de volgende pagina

Schoolregels	
1	Toon respect voor elkaar en voor je omgeving.
2	Houd rekening met elkaar.
3	Wees beleefd en luister naar elkaar.
4	Lok geen ruzie uit.
5	Los problemen pratend op.
6	Hinder elkaar niet bij het spelen.
7	Zeg 'stop' wanneer je iets niet prettig vindt.
8	Sluit niemand buiten.
9	Discrimineer niemand op zijn of haar uiterlijk.
10	Meld bij je leerkracht als je je gepest voelt.
11	Wees voorzichtig met de spullen van een ander.
12	Film- of geluidsopnames mogen niet zonder toestemming worden gemaakt.

Schoolafspraken

Met het oog op ieders veiligheid gelden de volgende schoolafspraken.

Schoolafspraken	
1	In de school mag niet worden gebald, met skateboards, skeelers, e.d. worden gereden, enz.
2	De zaal in het midden van de school is bedoeld als ontmoetingsplek. Na schooltijd is het geen speelruimte, alleen als de naschoolse opvang daar gebruik van maakt.
3	Ons gedrag mag anderen niet hinderen: niet rennen en schreeuwen in de gang.
4	Wie wil skeeleren e.d. is verplicht zich goed te beschermen d.m.v. knie-, arm- en polsbeschermers.
5	Computerspelletjes, en koptelefoons met muziek zijn niet welkom op school.
6	Mobiele telefoons mogen niet aanstaan in de school en worden opgeborgen in tassen of op een vaste, met de leerkracht afgesproken plek.
7	De schooltelefoon mag in overleg met de leerkracht gebruikt worden om naar huis te bellen. De telefoon kan niet worden gebruikt voor het maken van speelafspraken, want dat moet van tevoren gedaan worden.
8	Op het plein wordt niet gefietst.
9	Honden zijn niet welkom op de schoolpleinen en in de schoolgebouwen.
10	Kopiëren alleen met toestemming van de leerkracht. Voor privégebruik rekenen we € 0,10 per kopie.
11	Komt u uw kind na schooltijd ophalen? Wacht u dan buiten de school. Regent het, kunt u in de zaal wachten. Ouders van kleuters wachten in de zaal. Voor iedereen geldt: a.u.b. niet voor de ramen.
12	Met de auto niet stoppen aan de kant van de school bij het halen en brengen van uw kind. Gebruik de (grote) parkeerplaats tegenover de school.

Pestprotocol

Het spreekt vanzelf, dat pestgedrag niet thuishoort in een gezond schoolklimaat. Ons beleid om pesten vroegtijdig aan te kunnen pakken staat beschreven in ons pestprotocol. Hierin staat onze visie omschreven op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Pestgedrag kan gesignaleerd worden door ouders, kinderen of leerkrachten. Onze intern begeleider is hiervoor het aanspreekpunt. Zij is ook de vertrouwenspersoon voor de kinderen. In ons plan van aanpak staan de stappen vermeld die gevolgd worden.

Brandveiligheid

De school dient te voldoen aan de ARBO-eisen voor brandveiligheid, ontruiming en arbeidsomstandigheden. Op school zijn er gediplomeerde BHV-leerkrachten (bedrijfs hulpverlener). Wij oefenen jaarlijks het ontruimingsplan met alle betrokkenen. Voor het omgaan met vuur (bv. kaarsjes) hanteert de school de adviezen voor brandpreventie van de brandweer en het Veilig Vieren protocol van Ithaka.

Verkeersveiligheid

Samen met u willen wij de verkeersveiligheid rond de school zo optimaal mogelijk te maken. Door onze regionale functie valt er niet aan te ontkomen, dat kinderen met de auto gebracht worden. Woont u dichtbij de school, breng dan liefst uw kind lopend of met de fiets naar school. De school biedt de gelegenheid om een praktisch en theoretisch verkeersexamen te doen. We prijzen ons gelukkig, dat de ouders dit voorbereiden, aangevoerd door de verkeersouder van de school.

BHV

Enkele leerkrachten hebben een BHV-diploma. Als uw kind op school een ongelukje krijgt, dan behandelen wij het kind zelf. Daarbij maken wij bij voorkeur gebruik van homeopathische zelfhulpmiddelen. In geval van eventuele allopathische medicatie, nemen wij contact op met de ouders. Bij ernstiger ongelukken nemen wij altijd contact met u op, zodat u zelf met uw kind naar de dokter, of zo nodig naar het ziekenhuis kunt gaan. Bent u niet te bereiken dan nemen wij deze taak op ons. Vanzelfsprekend bellen wij u dan onmiddellijk op. Mocht u over dit punt specifieke wensen hebben voor uw kind, laat het ons dan weten.

2.7.5 Oudercontacten

De contacten met ouders vinden spontaan plaats, maar ook meer gestructureerd.

- ✓ Met regelmaat worden er algemene ouderavonden gehouden, waar u geïnformeerd worden over zaken die de school als geheel betreffen.
- ✓ Per klas zijn er de ouderavonden, waarin u meegenomen wordt in het reilen en zeilen van een klas. Uw bezoek aan de ouderavond vinden wij van belang; het legt de basis voor een goed contact met de leerkracht en het schept een band met de andere ouders van de klas.
- ✓ Heeft u vragen over uw kind, dan zijn er 2x per jaar de oudergesprekken met de leerkracht, waarin uw kind centraal staat.
- ✓ Heeft u een acute vraag over uw kind, neem dan telefonisch contact op met de leerkracht. Het heeft onze voorkeur om dan een afspraak te maken voor een gesprek op school, tenzij uw vraag eenvoudig en snel valt te beantwoorden.
- ✓ Voor hele praktische zaken tenslotte, kunt u mailen.
- ✓ E-mailcorrespondentie is uitdrukkelijk niet bedoeld om inhoudelijke kwesties over uw kind, de klas of de school aan de orde te stellen. In de mail wordt verzocht een afspraak te maken over kind of klas met het onderwerp waarover het gaat, zonder verdere inhoud.
- ✓ Mail wordt binnen drie werkdagen beantwoord. Voor dringende zaken kunt u na schooltijd contact opnemen met de leerkracht.

2.8 Doelen

2.8.1 Kerndoelen en referentieniveaus

De kerndoelen zijn samen met de referentieniveaus voor rekenen en taal de belangrijkste landelijke leerplankaders in het basisonderwijs. Kerndoelen geven aan wat leerlingen in een bepaald deel van hun opleiding moeten kennen en kunnen. Het zijn streefdoelen met veel ruimte voor eigen invulling. Daarom gebruiken ook wij de landelijke kerndoelen en referentieniveaus als richtpunt voor ons onderwijs.

2.8.2 Persoonlijke vaardigheden

autonomie en zelfstandigheid

Het kind leert zelfstandig te zijn doordat initiatieven van het kind gestimuleerd worden. We leren kinderen om gesprekken met anderen aan te durven gaan en standpunten in te nemen en deze met goede argumenten te verdedigen. Het gaat om zelfcompassie, de moed om je in bepaalde situaties kwetsbaar op te stellen, jezelf te accepteren zoals je bent en de verbinding met de ander aan durven gaan door dichtbij je zelf te blijven. Dat vraagt erom, dat het kind luistert naar zijn gevoelens en erover spreekt en er niet voor wegloopt.

zelfreflectie, zelfkennis, zelfrespect, zelfvertrouwen, zelfsturing

Wanneer een kind zich als persoon ontwikkelt, gaat het in de kern om de competentie om te reflecteren op zichzelf (zelfreflectie), zichzelf te leren kennen (zelfkennis), zelf verantwoordelijkheid te nemen over de volgende stap in zijn of haar ontwikkeling (zelfsturing) en erop te vertrouwen dat het bepaalde uitdagingen aan kan, al dan niet met behulp van anderen (zelfvertrouwen).

Persoonlijke vaardigheden monitoren we altijd in alle klassen. Daarnaast worden ze zichtbaar in de manier waarop kinderen ...

- ✓ zich in de klas of aan het einde van de school presenteren
- ✓ zich zelfbewust en vrij bewegen in de groep, of op het podium
- ✓ met zelfvertrouwen in de wereld staan
- ✓ zichzelf kunnen beoordelen met behulp van portfolio en assessment
- ✓ kinderen onafhankelijk kunnen werken

2.8.3 Sociale en communicatieve vaardigheden

Autonoom handelen betekent niet, dat je je niets aantrekt van anderen. Daarentegen betekent het juist je persoonlijk betrokken voelen bij de activiteiten waaraan je deelneemt en de anderen die je tegenkomt. We leren kinderen dat ze bij kunnen dragen aan de wereld, dat ze kunnen opkomen voor zichzelf en anderen. We leren kinderen ook met elkaar in gesprek gaan de beste manier is om problemen op te lossen en bruggen te slaan.

Conflict

Het oplossen van een conflict vormt een onderdeel van de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Het vermijden van een conflict ontnemt het kind de kans zich als autonome persoon te kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk, dat ruzies doorleefd kunnen worden. Dat betekent o.a. dat we het kind de pijnlijke ervaring die bij een conflict hoort niet ontnemen. Leerkrachten en ouders hebben een signalerende en begeleidende taak rondom conflicten die kinderen hebben. Conflicten horen bij het leven en zijn zo beschouwd een normaal verschijnsel.

Plagen is geen pesten

Binnen een school zijn er groepsprocessen, waarin sociale en antisociale impulsen spelen. Binnen deze impulsen leert het kind weerbaar te worden. Hierbij hoort plagen. Plagen is incidenteel en er is sprake van een machtsverhouding: je mag daarbij voor jezelf opkomen en er zijn geen negatieve gevolgen. Plagen mag, het is goed voor de sociale ontwikkeling. Pas als plagen verglijdt tot pesten, ontstaat er een probleem. Pesten wordt dan ook op school niet geaccepteerd.

2.8.4 Creativiteit

Op de vrijeschool vormt creativiteit de kern van het leren. In het proces van persoonsvorming gaat het er immers om, dat kinderen hun ervaringen en de leerstof tot een eigen belevingswereld weten te maken. Niet de reproductie van kennis is het voornaamste, maar wel het kunnen beantwoorden van de vraag "Wat betekent dit voor mij?" Daarom bieden we het kind de ruimte om authentiek te zijn, spontaneiteit vorm te geven, origineel te zijn, een eigen inbreng te hebben, en/of te handelen al naar gelang de situatie. Creativiteit koppelen we niet alleen aan kunstzinnige vakken als schilderen of muziek, maar óók aan wis- en natuurkunde. We zien creativiteit terug doordat leerlingen denken in mogelijkheden, of doordat ze zaken met elkaar in verband brengen die ogenschijnlijk los staan van elkaar en zo nieuwe betekenissen weten te creëren.

2.8.5 Eerbied, respect en duurzaamheid

We leren ons niet alleen te verhouden tot elkaar en tot onszelf maar ook tot de aarde, in al haar waardevolle aspecten. De aarde is kwetsbaar, zo leert de ervaring. Door onze manier van leven kunnen we een te grote voetafdruk op de aarde plaatsen. De exploitatie van onze planeet, daaraan gekoppeld de opwarming van de aarde en de klimaatproblematiek, veroorzaken milieurampen en -vervuiling, die grote bevolkingsgroepen in hun bestaan treffen. Het besef van het belang van een zgn. circulaire economie, waarin afvalstoffen door hergebruik nieuwe grondstoffen worden, begint geleidelijk aan door te dringen. Met het oog op onze relatie tot de aarde als onze levensvoorwaarde willen we kinderen leren om daar met eerbied en respect mee om te gaan. Daar hoort ook bij dat kinderen zich bewust worden van het belang van duurzaamheid.

De aandacht die we hiervoor vragen ziet u terug in onze deelname aan het afval recycle programma, in het gebruik van natuurlijke materialen en onze aandacht voor verantwoorde voeding op school.

3 De organisatie van het onderwijs

3.1 Het bestuur

Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van de scholen van de stichting Ithaka. Mw. Marin van Wijnen is de bestuursvoorzitter. Het Bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de identiteit, de instandhouding van de scholen, de kwaliteit van het onderwijs en de bedrijfsvoering, waaronder het financieel beleid. De bestuurstaken van Ithaka zijn het bewaken van de missie en de doelstellingen van de school, het waarborgen van de continuïteit en de onderwijskwaliteit. Ithaka treedt op als werkgever voor alle medewerkers van de scholen die bij de stichting zijn aangesloten. Een groot deel van de financiële administratie is ondergebracht bij een administratiekantoor (OBT). Jaarlijks wordt er een begroting en een jaarrekening opgesteld, die in de (G)MR besproken worden. Het bestuur delegeert taken die zijn beschreven in een managementstatuut. Uitgangspunt is de Wet op het Primair Onderwijs en de code Goed Bestuur van de Primair Onderwijs Raad. Het college van bestuur legt verantwoording over zijn functioneren af aan de Raad van Toezicht. Deze raad bepaalt onder meer de goedkeuring van het strategische beleid, het jaarverslag, en de benoeming en ontslag van leden van het College van Bestuur.

Regionale samenwerking

De stichting Ithaka is op 1 januari 2013 opgericht met als doel om het vrijeschoolonderwijs in de regio Noord-Holland tot en met de Bollenstreek te versterken en de onderlinge samenwerking te bevorderen. De noodzaak tot professionalisering en samenwerking wordt steeds belangrijker. Maandelijks komen de directies en de interne begeleiders van de Ithaka-scholen bijeen om gemeenschappelijke beleid te ontwikkelen over zaken die alle scholen aangaan. Gezamenlijk worden er studiedagen georganiseerd om de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit te stimuleren.

3.2 De dagelijkse leiding

De eindverantwoording voor De Toermalijn berust bij de directeur, mw. Jacoline Wiskerke. De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en voor het beleid van de Toermalijn.

3.3 Het team

Het team bestaat uit onderwijzend en niet-onderwijzend personeel. De meeste groepsleerkrachten hebben een parttime betrekking. Daarom wordt er met zgn. duo's gewerkt. Voor de vakken bewegingsonderwijs en euritmisch bewegingsonderwijs zijn vakleerkrachten aan de school verbonden. De leerlingenondersteuning ('zorg') wordt gecoördineerd door een intern begeleider (IB-er). De school heeft een onderwijsassistent in dienst die ondersteunen in diverse klassen en een parttime conciërge.

3.4 Klassen

Op een Vrijeschool zitten de kinderen van dezelfde leeftijd bij elkaar in een klas. Bewust worden er geen niveaugroepen gemaakt; wél wordt er op verschillende niveaus gewerkt. Het sociale aspect van elkaar helpen, samen optrekken en samen leren is een belangrijk kenmerk van de Vrijeschoolpedagogie. Deze keuze betekent ook dat de kinderen doorgaans niet blijven zitten. Die enkele keer dat een kind in een andere groep wordt geplaatst, gebeurt dit meestal op basis van ontwikkelingspsychologische redenen, eventueel in samenhang met leerprestaties. Dit betekent, dat kinderen van vier tot zes jaar samen in één kleuterklas zitten, die onder leiding staat van een in de kleuterfase gespecialiseerde leerkracht.

3.4.1 De kleuters

Belang van spelen

Kinderen kunnen spelend zo betrokken zijn in hun rol dat het levensecht en vol betekenis is. Zo spelen kinderen 'Sinterklaasje' en is de bank, de stoomboot en de klasgenootjes zijn toch echt de Pieten. Zo zijn kinderen vanuit hun eigen inspiratie soms 'echt' de bakker, chauffeur, dokter, brandweerman, etc. Binnen dit spel worden ook de werktuigen die bij zo'n rol horen – zoals de deegroller, de stethoscoop, navigatie, eigen betekenisvolle werktuigen, die ook bruikbaar zijn buiten de context waarin ze in eerste instantie geleerd zijn. Op die manier kan het kind het cultuuraanbod op persoonlijke wijze doorleven. In het spel ligt een belangrijke stap in het proces van 'zin in leren'. Daarin gunnen we de kinderen de ruimte om hun leefwereld op hun eigen manier vorm te geven, overeenkomstig hun inzichten, interesses, en zo tot een eigen belevingswereld te maken. In onze kleuterklassen is er echt tijd voor het vrije spel.

Ontwikkeling belevingswereld

Nabootsing, spel en scheppende fantasie, moeten worden behoed en gevoed. Voor de ontwikkeling van de belevingswereld is de leerkracht steeds alert om de kinderen uit te dagen om op andere manieren persoonlijk vorm te geven aan hun leefwereld. Het spelmateriaal dat wij de kleuters aanbieden laat veel ruimte voor de fantasie, zodat een creatief en beweeglijk denken ontwikkeld kan worden. De kwaliteit van het spelmateriaal staat voorop.

Taal en sociale vaardigheden

Het samenspel met klasgenootjes draagt bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden. De taal speelt hierbij een belangrijke rol. De taalontwikkeling wordt bevorderd door het dagelijks zingen van liedjes, het spreken van versjes, rollenspelen en het luisteren naar verhalen. Ook lezen de leerkrachten veel prentenboeken voor en wordt over de verhalen gepraat met de kinderen.

Lichamelijke ontwikkeling

Stimulans wordt ook geboden met het oog op de lichamelijke ontwikkeling van kinderen, zoals de grove en de fijne motoriek. Dat gebeurt in de kleuterklas o.a. door het materiaal dat aanwezig is: doeken, kisten en planken kunnen dan een vliegtuig en dan weer een huis vormen. Kinderen mogen echt bouwen. Dagelijks spelen de kleuters buiten op het plein, waar volop gelegenheid is tot klimmen, klauteren, rennen, het spelen met zand en water. Motorische vaardigheden worden al spelend geoefend. Door veel te bewegen, door liedjes, spelletjes en verhalen wordt het kind baas in eigen lichaam. Dat brengt ons bij het ritme van ons kleuteronderwijs.

3.4.1.1 Ritme

Meeleven en meevoelen met het dag-, week- en jaarritme zijn belangrijke pijlers van het kleuteronderwijs. Herhaling, ritme en regelmaat bieden de kleuter houvast en wekken vertrouwen. De dagen in de kleuterklas zijn dan ook ritmisch opgebouwd. Activiteiten als tekenen, boetseren, schilderen, euritmisch bewegen en brood bakken vinden plaats op vaste dagen. Zo krijgt elke dag van de week zijn eigen kleur. Tevens vormen deze activiteiten de basis voor kunstzinnige vorming door de hele schoolperiode heen. In de herfst maken we appelmoes en jam, in de winter soep. Het dagritme geven we aan in onderstaande tabel. De jaarfeesten die samenhangen met de seizoenen worden met veel toewijding en aandacht voorbereid en gevierd. Hierdoor wordt ook het natuurlijke ritme van het jaar door de kinderen beleefd.

3.4.1.2 Onderwijsaanbod kleuters

Vrije spel

In de ontwikkeling van de kleuter is vrij spel wezenlijk. Al spelend verwerven de kinderen persoonlijke, sociale, motorische en taalvaardigheden.

Muziek

Muziek is door de hele ochtend heen verweven. De kinderen doen zang-, ambachts- en vingerspelletjes. Muzikaal-ritmisch zingen en bewegen is gezond voor het kind en om mee te kunnen doen in de groep vraagt het om sociale vaardigheden die bij het jonge kind passen. Bij het euritmisch bewegingsonderwijs is er ook.

Euritmisch bewegen

Onder leiding van een daarvoor speciaal opgeleide leerkracht, leren de kinderen taal en muziek door beweging en gebaar tot uitdrukking te brengen. Armen, benen, handen en voeten, alles doet mee! Het kind beleeft zichzelf tot in de uithoekjes van zijn lichaam.

Sprookjes

Zoals een kleuter geheel in zijn spel kan leven, 'echt' de bakker, chauffeur, dokter kan zijn, zo kan hij dat ook in de sprookjes die worden verteld. Hij neemt de rijke beelden volledig in zich op.

Rekenvoorwaarden

De kleuterleerkracht zorgt er voor, dat in de kleuterklas materialen te vinden zijn, die het kind uitnodigen tot bouwen (werken in de bouwhoek), ordenen (steentjes neerleggen in patronen), seriën (series maken van materialen, bijvoorbeeld alle dieren bij elkaar), classificeren en allerlei ontwikkelingsspelletjes. Daarnaast zijn de rekenvoorwaarden zijn ook verwerkt in telliedjes, verhalen, aftelversjes en samen met elkaar telactiviteiten ondernemen.

Taalvoorwaarden

De nieuwsgierigheid naar taal wordt gewekt doordat een kind omgeven is met boeken, plaatjes en doordat er wordt voorgelezen en verteld. De tussendoelen voor beginnende geletterdheid staan in de kleuterklas centraal. Op deze manier worden de kinderen goed voorbereid op klas 1.

3.4.2 De onderbouw (klas 1 t/m 6)

'leren door doen'

Het gaat in de onderbouw om de persoonlijke doorleving van de lesstof, door 'leren door te doen'. Dit wordt zichtbaar doordat de kinderen letterlijk actief zijn met de aangeboden begrippen. 'Doen' kan ook de vorm krijgen van lopend rekenen, of dansen en klappen tijdens de taallessen. Sommige vakken lenen zich goed om gericht met de handen te werken, zoals houtbewerken, handvaardigheid en handwerken. Op zich bevordert dit soort van beweging, naast overigens bewegingsonderwijs zelf, de gezondheid en de hersenfunctie. Maar 'leren door doen' is meer dan actief-zijn en krijgt pas echt waarde waar het kind de ruimte krijgt, en neemt, om de lesstof, overeenkomstig eigen inzichten en motieven, tot een eigen beleavingswereld te maken. In de onderbouw wordt het kind leerling, maar het is niet passief in dat proces. Veelal neemt de leerkracht het voortouw in het leerproces, door de verhalen die verteld worden, door de afstemming van het leerstofaanbod op het niveau van het kind, door de instructie en door de kinderen te activeren. Maar 'leren door doen' is méér dan de sturing die de leerkracht biedt aan het leren. Kinderen mogen zelf ook een actieve rol nemen in de sturing van hun eigen leerproces, in de keuze van onderwerpen, de manier van verwerken of beleven, in de resultaten ervan en in de beoordeling van die resultaten. Daardoor is het kind medeverantwoordelijk

voor zijn of haar eigen leerproces en persoonlijke ontwikkeling.

Brede persoonlijke vorming vraagt om een breed aanbod. Het doel is om de gehele persoon aan te spreken met het oog op een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen, handelen en willen. Steeds wordt het kind gestimuleerd om zichzelf de vraag te stellen 'Wat betekent dit voor mij?' en de stof persoonlijke zin te geven. Als een vak beleefd wordt 'van je kruin tot aan je tenen, dan gaat het leven in je hart, in je hoofd en in je handen'. Wat een kind zo beleeft, wordt dan ook bruikbaar buiten de context waarin leerstof eerst geleerd is.

Stille momenten

Om leerstof tot leven te brengen doen ook stille momenten ertoe. Als er verhalen verteld worden bijvoorbeeld. Door de jaren heen vertellen de leerkrachten veel verhalen, vertelstof die aansluit bij de fase van ontwikkeling van het kind. Of tijdens het zelfstandig werken, waarin de beweging tot rust komt. Oefenen is hier belangrijk met het oog op het automatiseren van basisvaardigheden bij rekenen en taal, of van vaardigheden bij breien en houtbewerken, maar ook bij gymnastiek en eurytmisch bewegingsonderwijs.

3.4.2.1 Ritme in het aanbod van leerstof en vakken

Meeleven en meebeleven van dag-, week- en jaarritme krijgt binnen de onderbouw een eigen gestalte. Het dagritme wordt bepaald door het zgn. periodeonderwijs, de werkplaats, de kunstvakken, en vormtekenen en eurytmie. In de volgende paragraaf volgt nog een kleine toelichting hierop.

3.4.2.2 Aanbod van leerstof

De leerstof is vooral een middel tot persoonlijke ontwikkeling en sluit zoveel mogelijk aan op de beleavingswereld van het kind. Binnen de kaders van het leerplan houdt de leerkracht daar altijd rekening mee bij de keuze van de leerstof. De vakken krijgen doorgaans een kunstzinnige benadering. Naast de zaakvakken in het periodeonderwijs, en de vakken taal en reken in de Werkplaats, is er een breed aanbod van 'vaklessen', waaronder kunstvakken en bewegingsvakken. Hieronder zetten we het voor u op een rij en geven er een beknopte omschrijving bij, te beginnen met de vertelstof. De kinderen leggen in periodeschriften de inhoud van de lessen vast in de vorm van tekeningen en dictaten. In de hogere klassen maken de kinderen ook samenvattingen. Aan de vormgeving van die schriftten besteden de leerlingen veel aandacht.

Vertelstof

Nagenoeg elke dag worden verhalen verteld. Doordat ze aansluiten bij de ervaringswereld van het kind, fungeren ze als spiegel waarin kinderen zich kunnen herkennen. Verhalen ondersteunen zo de ontwikkeling, maar bieden ook rijke beelden die de fantasie stimuleren, waarvan je kunt genieten of spanning kunt beleven. Elke fase (kleuters en onderbouw), en elke klas heeft een eigen thema. Zie in de tabel

Fase	Verhaalsoort	Thema
Kleuters	Sprookjes Grimm.	Thema's zijn o.a. goed en kwaad, mannelijk en vrouwelijk, rijk en arm.
Klas 1	Klassieke volkssprookjes	Het accent ligt op moed, doorzettingsvermogen en vertrouwen. De held gaat op weg, vervult opgaven, ontmoeten tegenslagen in de vorm van het boze, die vervolgens worden overwonnen en het doel bereikt.
Klas 2	Fabels en legenden	Veelal over dieren die een menselijke eigenschap uitdrukken, bijv. de sluwe vos. Ze herkennen er iets van bij zichzelf of anderen, bijv. koppigheid, driften, of ijdelheid. Fabels worden in deze klas aangevuld met legendes over historische personen en heiligen.
Klas 3	Oude Testament	De verhalen hebben geen kerkelijke maar een vormende bedoeling. De ontwikkelingsgeschiedenis van het Joodse volk weerspiegelt thema's die leven bij het kind van klas 3. Confrontatie met en het op de proef stellen van de autoriteit is nodig om eigen keuzen te durven maken.
Klas 4	Germaanse mythologie	Soms spirituele en vaak humoristische verhalen die uitbeelden wat het kind beleeft: zoals in bijv. de Edda goden roemloos ten onder gaan, verdwijnt bij het kind het gevoel dat je bent opgenomen in een door wijsheid geleide, beschermde wereld.
Klas 5	Griekse mythologie	De goden zijn ontmaskerd, waarbij de herinnering aan een geestelijke wereld verdrongen wordt door het abstracte denken, gericht op de fysieke wereld. Het kind van klas 5 staat daar middenin.
Klas 6	Romeinse tijd	Geschiedkundige verhalen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen tot en met de kruistochten. In Rome staat het zelfbewuste individu op de voorgrond. Burgers krijgen rechten. In de Middeleeuwen ontstaan vorstendommen en vrije steden met burgers en ambachtslieden. Kenmerkend is de religieuze of gevoelsmatige verinnerlijking. De binnenwereld van een zesdeklasser is kleurrijk als een kathedraal.

Periodeonderwijs

Kenmerkend voor de vrijeschool is het periodeonderwijs. Dit bestaat telkens uit perioden van 3 of 4 weken, waarin het kind elke ochtend les krijgt in hetzelfde vak. Dagelijks aan het zelfde onderwerp kunnen werken, maakt het mogelijk om echt de diepte in te kunnen gaan. Leerkrachten stemmen hun periodes goed af op het onderwijs dat de rest van de dag gegeven wordt. Zij doen dit aan de hand van kerndoelen en leerlijnen, maar leerkrachten gebruiken ook hun eigen betrokkenheid, deskundigheid en creativiteit om het aanbod vorm te geven.

Werkplaats

In deze fase van de dag werken de kinderen in methodes voor taal en rekenen. Bij taal hoort vanzelfsprekend ook het leren schrijven en spellen. De manier waarop in de werkplaats geleerd wordt is anders dan tijdens het periodeonderwijs. Het gaat om de stapjes die kinderen zetten, de leerkracht neemt ze mee in het leerproces. De werkwijze is te vergelijken met de lessen op de reguliere basisschool. In de oefeningen rekenen en taal gebruiken we Pluspunt en Staal, voor begrijpend lezen Nieuwsbegrip en teksten bij de periodes.

Vakgebied	Omschrijving
Handvaardigheid en handwerken	In de handvaardigheidslessen worden met allerlei technieken zoals scheuren, knippen, prikken en plakken, verschillende werkstukken gemaakt. Daarnaast neemt boetsen met bijenwas of klei een belangrijke plaats in. Bij het handwerken worden verschillende technieken aangeleerd, zoals breien, haken en naaien. Er is een verband tussen fijne motoriek en cognitieve vaardigheid. Zo ondersteunen bewegingen met de handen de ontwikkeling van het denken.
Houtbewerking	In de hogere klassen wordt houtbewerking gegeven, waarbij de kinderen de verschillende houtsoorten leren kennen en met gereedschap leren werken.
Schilderen en vormtekenen	Met het schilderen wordt het kleurgevoel ontwikkeld. De kinderen leren al doende dat iedere kleur zijn eigen taal spreekt, maar ook hoe dit verandert als verschillende kleuren naast elkaar en voorzichtig op het papier gemengd worden. In de hogere klassen komt naast het perspectief, ook het zwart-wit contrast met houtskool aan de orde. In het vormtekenen worden o.a.(vlecht)vormen en spiegelvormen geoefend. Vormtekenen helpt bij de ontwikkeling van de fijne motoriek en bij de vorming van een goed handschrift.
Toneel	Toneel krijgt in alle klassen aandacht, meestal in relatie tot de vertel- of periodestof. Dit kan leiden tot een opvoering voor ouders en genodigden.
Muziekonderwijs	Onze school maakt zich sterk voor goed muziekonderwijs. In alle klassen staat dit vak op het rooster. Aan zang wordt veel aandacht besteed. Vanaf de 1e klas krijgen de kinderen les in het bespelen van de choroifluit.

Euritmisch bewegingsonderwijs

Naast de gymnastiek vormt euritmisch bewegingsonderwijs een vak voor lichamelijke beweging. Het is een bewegingskunst, een relatief jonge kunstvorm die een eeuw bestaat. Het is een echt vrijeschoolvak en vormt in alle klassen van het vrijeschoolonderwijs onderdeel van het leerplan.

Euritmisch bewegingsonderwijs vraagt van ons om innerlijk beweeglijk te worden. Als we de klanken horen, worden we meegenomen in een voortdurende verandering van hoog naar laag en van zacht naar hard. Maar ook in de loop van de melodie en de melodieveranderingen en –stemmingen, en in de stemmingen van gesproken teksten worden we meegenomen. Deze veranderingen en de daarmee samenhangende innerlijke bewegingen, worden door bewegingen van het lichaam zichtbaar gemaakt. In de euritmie wordt het lichaam dus tot een instrument gemaakt: een instrument dat wat anders alleen hoorbaar is, namelijk spraak en muziek, zichtbaar maakt.

De Vrijeschool vertelstof vormt op De Toermalijn de basis voor de euritmische oefeningen. Het zijn de verhalen die in de beweging worden uitgedrukt, ondersteund door ondermeer lier- of pianomuziek. In de hogere klassen worden ook gedichten uitgebeeld en daarnaast klassieke muziekstukken. Euritmie werkt op allerlei manieren ondersteunend voor het onderwijs. Het bewegen van de kinderen wordt vrijer, veelzijdiger en kleurrijker en werkt ook sociaal vormend.

Gymnastiek

Op dinsdag en donderdag worden de gymlessen verzorgd door onze gediplomeerde gymleerkracht. Tijdens de gymlessen is er aandacht voor alle aspecten van beweging. In de lessen gaat het om bewegingsvaardigheden, samenwerken en leren dat je soms wint en soms ook verliest. Het gaat vooral om lekker bewegen! Aan het einde van het jaar krijgt ieder kind in zijn getuigschrift een persoonlijk stukje over zijn of haar motoriek, spelinzicht en inzet. Voor de gymlessen is het dragen van de juiste kleding belangrijk: een schoon sportshirt, –broek en zandschoenen. De veiligheid gebiedt, dat sieraden, armbanden en horloges afgedaan worden.

Schooltuin

Ons groenen schoolplein heeft ook de mogelijkheid om als kleine schooltuin te fungeren. Klassen maken hier regelmatig gebruik van.

Vreemde talen

Behalve Nederlands krijgen alle leerlingen op basisniveau Engels aangeboden.

Computergebruik

Voor de hogere klassen vormen de computerlessen een vast onderdeel van het rooster. Momenteel buigt het team zich over de inhoud van de lessen ICT en mediabewustzijn. We werken aan een functioneel en educatief gebruik van de computer als tekstverwerker, informatiebron en als communicatiemiddel. Vanaf klas 1 gebruiken we programma's voor dyslectische kinderen en kinderen die extra ondersteuning voor rekenen nodig hebben. In de klassen tenslotte zijn laptops.

Bibliotheek

De school heeft veel boeken voor kinderen in de bibliotheek. Deze worden intensief gebruikt bij het leesonderwijs. Dit jaar heeft de school voor het laatst een subsidie van de gemeente Hillegom om het gebruik en de uitbreiding van de schoolbibliotheek te stimuleren. De afgelopen twee jaar is de bibliotheek aanzienlijk uitgebreid en gemoderniseerd. Ouders die vrijwillig helpen, hebben een belangrijke rol in de bibliotheek.

3.4.3 Jaarritme

Het ritme van het schooljaar wordt bepaald door de seizoenen met de daaraan gekoppelde jaarfeesten. In de wereld van nu, laten we ons voor de jaarfeesten inspireren door zowel de oudchristelijke traditie, als vieringen uit wereldgodsdiensten en wereld-tradities. Pasen heet bij ons het Lentefeest en daarbij past het christelijke Paasverhaal, alsook de traditie van eieren zoeken, aandacht voor het nieuwe leven én het vrolijke strooien met gekleurd poeder, geïnspireerd op het Hindoeïstische Holi-feest. De Toermalijn is bezig om jaarlijks één of meerdere feesten te verrijken.

Doordat de jaarfeesten met alle kinderen beleefd worden, zorgt dat voor saamhorigheid. Samen zingen, surprises maken, het drakenspel opvoeren, oude ambachten beoefenen, muziek maken en gezellig met elkaar eten. Door de emotionele betrokkenheid bij een rol als Sint Michaël ben je even die persoon. Terwijl je een draak verslaat ontdek je hoe moedig je bent. Zo verander je tijdens Carnaval in een sprookjesfiguur, een dier of misschien wel een mythische held. Of wat te denken om als zesde klasser tijdens het Sint Jansfeest over een vuur te springen om zo symbolisch naar een nieuwe fase in hun leven te gaan. De hele school is daarbij, medeleerlingen, leerkrachten en ouders, en iedereen viert mee. Zie de tabel hieronder

Activiteit	Datum	Hoe en wat
Opmaat	Aug/sept	Eerste schooldag onderbouw
Opmaat	Aug/sept	Eerste schooldag kleuters
Michaelsfeest/ Oogstfeest	sept	We verzamelen de oogst van de herfst en doen allerlei uitdagende spelletjes, zodat kinderen moed in zichzelf vinden.
Sint Maarten/ Lichtjesfeest	nov	De heilige Sint Maarten sneed met zijn zwaard z'n mantel in tweeën en deelde deze met een bedelaar. Het Sint Maartenslichtje, gemaakt in een wortel of suikerbiet, staat symbool voor het kampvuurtje waaraan de bedelaar zich warmde.
Advent	dec	Vanaf vier weken voor Kerst vieren we Advent ter voorbereiding op het kerstfeest.
Sint Nicolaasfeest	dec	De goedheiligman met zijn roetpieten bezoeken onze school gelukkig elk jaar.
Kerstmis/ Midwinterfeest	dec	Als het feest van het licht vierden de oude Germanen het midwinterfeest, waarin het herleven van de natuur gevierd wordt. Dit is later veranderd in het feest van de geboorte van Jezus. De leerkrachten voeren een Kerstspel op.
Drie Koningen	jan	
Maria Lichtmis/ Kaarsjesfeest	feb	

Carnaval/ Verkleedfeest	mrt	Op de grens van winter en lente oorspronkelijk een feest om boze geesten te verjagen, die anders de ontwakende natuur zouden kunnen beschadigen. Tegenwoordig een feest om anders dan anders te durven zijn, om over de grens te stappen van wie je in het normale leven bent.
Palmpasen	apr	De jongere kinderen maken een palmpaasstok met bovenop een broodhaantje, het wakkere 'ik', klaar voor de optocht. De stokken staan symbool voor de eeuwige levenskracht van de altijd groene palmbomen.
Pasen/Lentefeest	apr	De bloemen, planten, bomen en dieren worden weer 'wakker'. Het Lentefeest geeft nieuwe impulsen en nieuwe groeikrachten. Niet alleen in de natuur, maar ook in jezelf.
Pinksterfeest/ Meifeest	mei/juni	We vieren de voortgang van het leven. Iedereen is in het wit gekleed en we dansen en zingen rond de meiboom met linten.
Sint Jan/Midzomer	jun	Met een gezamenlijke picknick vieren we het Sint Jansfeest in het park naast de school. Iedereen brengt eten en drinken mee. De kinderen kunnen heerlijk spelen met als hoogtepunt het springen over het Sint Jansvuur, door de zesde klassers
Afsluiting	jul	Laatste schooldag

3.4.4 Overige activiteiten die het klassenverband overstijgen

Cultuureducatie

Tal van binnen- en buitenschoolse culturele activiteiten sluiten aan op ons leerplan. De cultuurcoördinator verzorgt, in samenwerking met anderen binnen de schoolorganisatie, de inhoudelijke en organisatorische culturele activiteiten binnen en buiten de school.

Buitenschoolse culturele activiteiten

Onze school kenmerkt zich door veelvuldige contacten met een breed scala aan culturele instellingen en organisaties binnen- en buiten de regio. In de vierde klas bezoeken wij kerken en gebouwen in Hillegom o.l.v. de vereniging oud Hillegom. Verder maken wij gebruik van het cultureel scholenprogramma van Leiden.

Schoolreisjes en kampen

In alle klassen wordt er een bestemming en activiteit gezocht die past bij de lesstof en bij de leeftijd. Het vervoer vindt plaats met behulp van ouders. In klas 5 en 6 gaan wij op driedaags kamp. De kinderen worden vervoerd per bus. De kosten van het kamp bedragen ongeveer 130 euro.

Buitenschoolse opvang

Wordt georganiseerd door Stichting Kinderopvang Ithaka – locatie De Toermalijn

4 De kinderen

4.1 Planmatige afstemming

Binnen het model van convergente differentiatie stemt de leerkracht de keuzes van de leerstof zoveel mogelijk af op de ontwikkeling van het kind. Die afstemming is cruciaal. Ook houdt de leerkracht rekening met de wijze waarop zij instructie geeft, bij de verwerkingsopdrachten die de kinderen krijgen aangeboden en zelfs met de tijd die kinderen nodig hebben om een taak goed uit te kunnen voeren ('onderwijstijd'). Kortom, voor elk kind een benadering, zoveel mogelijk, op maat, al naar gelang zijn of haar (onderwijs)behoefte. We plannen het onderwijs vooraf en passen onze planning gaande weg aan, als de leerling daar behoefte aan heeft.

Over kinderen met een complexe onderwijsbehoefte gaan we altijd met ouders in gesprek over de mogelijkheden en soms ook over de onmogelijkheden.

Zelfreflectie

Van kind tot kind, van klas tot klas, en uiteindelijk over het hele schooltraject bezien, willen we uiteraard weten of het kind zich inderdaad ontwikkelt volgens de verwachtingen die we ons hierover gevormd hebben. Zo niet dan onderzoeken we hoe dat komt. We gaan dan dus bij ons zelf te rade, om zodoende te kunnen werken aan een optimale afstemming tussen het aanbod en de onderwijsbehoefte – dus de verschillen in ontwikkeling – van de kinderen. We vragen onszelf af 'Doen we de goede dingen en doen we die dingen goed?' Levert het op wat we beogen of juist niet beogen? Het antwoord hierop kan aanleiding zijn om maatregelen te nemen en ons onderwijs te verbeteren. In het onderwijs duiden we dit soort van zelfreflectie aan als kwaliteitszorg. We illustreren hieronder kort zowel de gelaagdheid als het cyclische karakter – iets wat dus om de zoveel tijd stéeds terugkomt – in de zelfreflectie van onze school.

Visie op toetsing

Op de vrijeschool hebben we een genuanceerde visie op het belang van toetsen in het onderwijs. Op allerlei niveau in het reguliere onderwijs (basis en voortgezet) worden toetsen gehanteerd om te kunnen beoordelen in welke mate kinderen erin slagen om de aangeboden leerstof te kunnen reproduceren. Voor de vrijeschool is kennis beslist niet onbelangrijk, maar geen hoofdzaak. Consequentie van de waarde die wij toekennen aan 'zin in leren' is, dat het kind als persoon zelf invloed uitoefent op zijn eigen leer- en ontwikkelingsproces. Het is zodoende niet alleen de leerkracht die een stem heeft in de keuze van het aanbod en in de afstemming ervan op de onderwijsbehoefte van het kind. We willen stimuleren, dat het kind hierin geleidelijk aan zelf een stem krijgt en verantwoordelijkheid neemt. Zoals de school of de leerkracht zich door zelfonderzoek afvraagt, hoe en waarmee hij het kind het beste kan stimuleren in zijn ontwikkeling, zo willen we onze kinderen leren om stil te staan bij wat hen bezig houdt en te durven vragen 'wat heb ik nodig om een stap in mijn ontwikkeling te kunnen maken'.

4.2 We volgen de ontwikkeling

4.2.1 Kwaliteitszorg als rode draad

Om te kunnen weten of we dingen goed doen, of waar we juist goed aan zouden kunnen doen, kan er op twee manieren een vergelijking gemaakt worden. Gekeken kan worden hoe de resultaten zich verhouden tot elkaar – bijv. het individuele kind in vergelijking met zijn klasgenoten of breder opgevat met zijn leeftijdgenoten in het algemeen, maar ook hoe een bepaalde prestatie van een kind zich verhoudt tot een eerder moment in zijn ontwikkeling. Op een zelfde manier kan een hele klas vergeleken worden met zichzelf en met andere klassen, en uiteindelijk ook met de hele de school. Van een vergelijking van de school met zichzelf en met andere scholen geven we zo een voorbeeld. Schematisch kunnen we dit als volgt weergeven.

In vergelijking met >	> zichzelf	> een ander	> leeftijdgenoten alg.
Individuele kind	Vergeleken met de periode dat het kind ziek was, of toen het bij ons op school kwam, enz.	Vergeleken met zijn klasgenootjes.	Vergeleken met leeftijdgenootjes in het algemeen
Deze klas	Vergeleken met voorgaande jaren.	Vergeleken met andere klassen bij ons.	Andere klassen in het algemeen
Onze school	Vergeleken met voorgaande jaren	Bijv. vergeleken met een andere vrijeschool van de stichting Ithaka.	Andere scholen voor basisonderwijs

4.2.2 De ontwikkeling van het kind en van de klas

Door de zo-even bedoelde vergelijkingen te maken krijgen we inzicht in zowel het verloop van ons onderwijs (Gaat het nog goed?), als in de resultaten of opbrengst ervan (Wat levert het op?). Zulke gegevens gebruiken we om de kwaliteit van ons onderwijs te evalueren. Doen we het (nog) goed? Is wat we zien volgens verwachting? In de meeste gevallen zullen we constateren, dat de ontwikkeling goed verloopt en het onderwijs dus voldoende is afgestemd op de ontwikkeling van het kind. Naar twee kanten toe echter, is het mogelijk dat we een afwijking van het verloop of het effect van ons onderwijs constateren: de resultaten zijn boven verwachting of misschien wel beneden verwachting. In beide gevallen moeten we daar een verklaring voor zien te vinden om vervolgens geschikte maatregelen te kunnen treffen om het kind goed in zijn ontwikkeling te kunnen stimuleren. Dit kunnen we ook weer schematisch verhelderen.

In vergelijking met >	> zichzelf	> een ander	> leeftijdgenoten alg.
Individuele kind	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting
Déze klas	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting

Extra ondersteuning ('zorg')

Kwaliteitszorg is bedoeld om de afstemming te optimaliseren én als dat niet meteen lukt, om leer- en ontwikkelingsproblemen te kunnen signaleren. Om de juiste afstemming te realiseren is soms extra ondersteuning gewenst. Extra ondersteuning kan betrekking hebben op het individu maar ook op de groep. Het trefwoord luidt 'planmatig werken'. We stellen voor elke klas een plan op waarin beschreven wordt wat het onderwijsaanbod op de verschillende niveaus is. We evalueren dit plan 2x per jaar grondig, en tussentijds zo vaak als nodig. Hierdoor zorgen we dat we altijd onderwijs bieden dat aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Uiteraard proberen we de leerlingen bij het geven van instructie, zoveel mogelijk in groepjes aan te spreken.

4.2.3 Leerlingvolgsysteem

Om de kwaliteit van ons onderwijs te kunnen evalueren, en om vervolgens doelgericht plannen op te kunnen stellen ter stimulering van de ontwikkeling van het individu of van de groep, zijn er allerlei instrumenten (observaties en 'toetsen') die ons daarbij kunnen helpen. Een belangrijke bron om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen wordt gevormd door de eigen observaties van de leerkracht, zowel in de kleuterfase, als in de onderbouw. De leerkracht maakt de kinderen dagelijks mee en heeft regelmatig contact met de ouders. Hij kan daarbij geholpen worden door de vakleerkrachten en de intern begeleider. We kijken naar de totale ontwikkeling, intellectueel, sociaal-emotioneel en de motivatie ('wilsontwikkeling'). We staan zo meteen nog even apart stil bij het volgen van het kind op de kleuterschool.

Dan zijn er toetsen die deel uitmaken van een methode, zoals bijv. Pluspunt, of de lees- en schrijfmethode. Een ander hulpmiddel om de ontwikkeling van een kind systematisch te kunnen volgen zijn Cito-toetsen. Elk half jaar nemen we deze toetsen af vanaf klas 1. Op basis van de toetsresultaten, de methodetoetsen en de eigen observaties van de leerkrachten kunnen we het aanbod afstemmen op de leerlingen.

ParnasSys

Tenslotte kunnen we het leerlingvolgsysteem (afgekort als LVS) gebruiken om ons aanbod goed op de verschillen in ontwikkeling af te kunnen stemmen. Onze school werkt met LVS ParnasSys, een veel gebruikt digitaal systeem. De zo-even genoemde Cito-toetsen bijv. kunnen automatisch binnen ParnasSys ingevoerd worden. Het LVS omvat verslagen, planningen, observaties, methodetoetsen en de methodeonafhankelijke reken-, spelling- en leestoetsen (technisch en begrijpend) van Cito.

Kleuterontwikkeling

Om de ontwikkeling goed in beeld te krijgen, wordt bij aanmelding bij de kleuters aan de ouders gevraagd een biografielijst met gegevens over de eerste vier levensjaren in te vullen. Vervolgens kijkt de leerkracht in de kleutergroepen tijdens het spelen en werken hoe een kind zich verder ontwikkelt. Aan de hand van observatielijsten in ons kleutervolgsysteem wordt schriftelijk bijgehouden of die ontwikkeling voldoende is. Als de ontwikkeling zorgen baart, wordt dit met de ouders besproken en gezocht naar mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te ondersteunen.

Leerrijpheidsonderzoek herfstkinderen

Bij kleuters die na de zomervakantie – september tot en met december – zes (6) jaar zijn wordt vaak tussen januari en juni een leerrijpheidsonderzoek afgenomen. Hierbij wordt goed naar de ontwikkeling tot dan toe, en naar de mogelijkheden van het kind gekeken. De stelregel luidt, dat deze zgn. herfstkinderen nog een jaar bij de kleuters blijven, tenzij het passender is dat ze de overgang naar de onderbouw maken. Op basis van de observaties van de leerkrachten en het leerrijpheidsonderzoek wordt beoordeeld of een kind aan onderwijs in de eerste klas toe is, of gebaat zou zijn bij nog een kleuterjaar. Tijdens de eerste oudergesprekken in november wordt besproken met de ouders wat de kleuterleerkrachten waarnemen. Er wordt altijd naar gestreefd om samen met ouders te komen tot een goede beslissing t.a.v. herfst-kinderen. In het geval dat school en ouders er niet samen uit komen, neemt de directeur haar verantwoordelijkheid om een beslissing te nemen.

Regenboogschool

Onze nadrukkelijke aandacht gaat ook uit naar de sociaal emotionele ontwikkeling van uw kind. Dat doen we door de regenboogspelen en de training die is ontwikkeld door de Begeleidingsdienst voor Vrijescholen De Toermalijn heeft het certificaat Regenboogschool en de leerkrachten zijn gekwalificeerd als gecertificeerde regenboogtrainers. De Regenboogspelen en de training zijn ontwikkeld om een (planmatig) antwoord te kunnen geven op vragen over de sociale ontwikkeling van kinderen en de sociale processen in de groepen op school.

Oudercontact

Ouders worden geïnformeerd over de resultaten en ontwikkeling van hun kind tijdens het oudergesprek. Meestal worden ook de kinderen uitgenodigd bij dit gesprek. De driehoek ouder-kind-leerkracht geeft de leerling een goede ondersteuning. Het gesprek heeft een reflectief karakter, waarbij de leerling op opbouwende wijze een spiegel wordt voorgehouden.

4.2.4 Planmatig handelen en extra ondersteuning

Trendanalyses

Het LVS stelt ons in staat om aanwezige trends op schoolniveau te kunnen signaleren, waarover we onze gedachten laten gaan om de juiste maatregelen te kunnen treffen. Het team buigt zich hier twee maal per jaar over en bepaalt dan wat er op schoolniveau nodig is.

Leer- en ontwikkelingsproblemen signaleren

Het kan gebeuren dat een kind niet goed gedijt op school. De oorzaak hiervan kan op verschillende terreinen liggen, dan wel in een combinatie ervan: in het kind zelf, in de klas en/of in de thuissituatie. Door systematisch de ontwikkeling van de kinderen te volgen lukt het om vroegtijdig leer- en ontwikkelingsproblemen te kunnen signaleren. De schept de mogelijkheid om doelbewust bij te sturen. Ook hierop beoordeelt de inspectie uitdrukkelijk de kwaliteit van ons onderwijs. Sommige kinderen hebben extra ondersteuning nodig om zich goed te kunnen blijven ontwikkelen op school. Denk daarbij eens aan een slim kind, dat door zijn gedrag desondanks onder de maat presteert. Het is de taak van de school om daar dan een plan van aanpak op te maken, en om vervolgens de ondersteuning planmatig uit te voeren. Onze school maakt zich sterk om ook meer-begaafde kinderen in hun ontwikkeling te kunnen stimuleren. Een ander voorbeeld is het vroegtijdig onderkennen van dyslexie. In algemene zin, indien nodig, kan in overleg met de ouders hulp ingeroepen bij verschillende ondersteunende instanties, of kan er een onderzoeksvraag bij derden neergelegd worden.

Signalering hoogbegaafde kinderen

De meeste kinderen ontwikkelen zich binnen het aangeboden onderwijsprogramma uitstekend. Sommige van hen voldoen aan de minimale eisen van het programma en/of een onderdeel ervan, anderen aan de maximale eisen. Er zijn echter ook kinderen die dermate goed kunnen leren, dat zij niet voldoende worden uitgedaagd in de bestaande structuur. Voor hen kan dit betekenen, dat ze mee mogen doen aan een in de school aangeboden programma dat speciaal op deze hoog presterende kinderen is gemaakt. Dit zogenaamde Olympusproject is ontstaan in samenwerking met de Hillegomse basisscholen, het Fioretti college en het SWV Duin en Bollen. In sommige gevallen kan er gekozen worden voor het laten doen van een handelingsgericht intelligentieonderzoek.

Signalering dyslexie

Om vroegtijdig lees- en spellingsproblemen op het spoor te komen hanteert de school het dyslexieprotocol. Dit is ontwikkeld in samenwerking met de het Expertisecentrum Nederlands. Het protocol helpt ons om zicht te krijgen op lees- en spellingontwikkeling van uw kind. Als kinderen ernstig dyslectisch zijn en dit na extra hulp niet bijtrekt, kan dyslexieonderzoek aangevraagd worden dat soms resulteert in een dyslexiebehandeling, die in het basispakket zit van de zorgverzekering van ouders.

Signaleren sociaal- en/of emotionele problemen

Om onze doelen – brede persoonlijke vorming – te kunnen realiseren vraagt om gunstige condities. Allereerst in de vorm van een goed schoolklimaat, waarin kinderen zich thuis en veilig voelen. Daarom volgen wij jaarlijks op systematische wijze de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Voor de wijze waarop wij deze ontwikkeling volgen en stimuleren verwijzen we u graag naar het Schoolondersteuningsplan Toermalijn, dat u op school kunt inzien. Op basis van onze bevindingen en analyses kunnen we doelgerichte maatregelen treffen om de sociaal-emotionele ontwikkeling te stimuleren.

Signaleren pestgedrag

De Regenboogtraining (zie LVS) zorgt ervoor dat de school goed toegerust is om pestgedrag te voorkomen, of om gerichte interventies te kunnen plegen bij waargenomen pestgedrag. Er is ook een pestprotocol aanwezig, dat u kunt inzien op school.

Remedial Teaching en Kunstzinnige Therapie

Het kan voorkomen dat extra begeleiding in de vorm van Remedial Teaching (RT) of Kunstzinnige Therapie (KT) zinvol is voor een kind. Het besluit daartoe wordt in overleg met de ouders genomen, door de leerkracht of de intern begeleider. Omdat er een maximum is aan het aantal kinderen dat per jaar begeleid kan worden, kunt u ook privé een beroep op KT doen. KT wordt door een aanvullende ziektekostenverzekering vergoed. Onze school kan verwijzen naar een zeer ervaren kunstzinnig therapeut en heeft iedere jaar een stagiaire van de opleiding tot vaktherapie beeldend, op school.

4.2.5 Zelfreflectie kind

Het is beslist niet alleen de leraar die actief is in het afstemmen van aanbod en onderwijsbehoefte, we stimuleren onze kinderen uitdrukkelijk om daarin ook zelf een taak en verantwoordelijkheid in te willen nemen. Bewust of onbewust vergelijkt ook het kind zich met zichzelf, bijvoorbeeld op een eerder moment in zijn leven – en met anderen. Op die manier onderzoekt het kind zichzelf en geeft het sturing aan zijn eigen ontwikkeling als persoon. Nogmaals, dit gebeurt aanvankelijk onbewust en voltrekt zich grotendeels op gevoelsniveau! Zo beschouwd gaan kinderen m.a.w. ook bij zichzelf te rade om aan te kunnen geven ‘wat heb ik nodig om te kunnen leren en/of om mezelf – bijv. bij muziek, of bij natuurkunde, of sport, etc. – beter te kunnen ontwikkelen’. De school ziet voor zichzelf een belangrijke taak om het kind te stimuleren in zelfreflectie door jezelf te onderzoeken, doelen te stellen en deze te evalueren. In het schoolplan staat beschreven hoe we een ontwikkeling in gang gaan zetten om steeds beter te gaan werken volgens de uitgangspunten van het zgn. ‘formatieve assessment’, op de vrijeschool aangeduid als ‘Anders Evalueren’. Hieronder volgt nog een korte toelichting op de waarde van zelfreflectie voor de ontwikkeling van het kind.

Jezelf vergelijken met anderen en jezelf

De meerwaarde van ons onderwijs typeerden we hierboven als ‘zin in leren’. Het kind ontwikkelt zich als de auteur van zijn eigen persoonlijke levensverhaal. Autonom zijn betekent ondermeer, dat je je eigen gevoelens onderkent en daarvoor niet wegloopt. Een belangrijke bron voor die gevoelens is de voortdurende vergelijking die een persoon maakt met zichzelf en met anderen, zonder dat je je dat mogelijk bewust bent. Afhankelijk van de ervaringen in het heden van een persoon, kan dat aanleiding zijn om je verhaal aan te passen door anders te gaan kijken naar ervaringen in het verleden. Ons persoonlijke verhaal is vooral ook een gevoelsverhaal. Juist het brede aanbod aan vakken leent zich ervoor om uitdrukking te geven aan je gevoel. Een kind kan zich als rekenaar heel competent voelen, maar als schilder toch wat onzeker, bijvoorbeeld, of andersom. Het rijke onderwijsaanbod op onze school geeft het kind de mogelijkheid om een genuanceerd beeld van zichzelf te ontwikkelen.

Aanleg portfolio

Bij de kleuters zal het vooral de leerkracht zijn die het gedrag spiegelt, maar van zelfonderzoek zal hier geen sprake zijn. Werkjes van de kleuters worden in een speciaal aangelegde map bewaard, het zgn. portfolio. Vanuit het portfolio kan dan een vergelijking worden gemaakt tussen de tekeningen van vroeger en nu. In speciale oudermiddagen gaan ouders met hun kinderen in gesprek over hun portfolio of over de dingen die ze op school doen en leren.

Naarmate kinderen ouder worden zal zelfonderzoek vorm krijgen door een voorzichtige positieve spiegeling van hun werk. In de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van ons onderwijs staat het stimuleren van zelfreflectie en zelfsturing door het kind zelf hoog op onze to-do lijst voor de nabije toekomst.

4.3 Begeleidingsstructuur van de Toermalijn

We monitoren de ontwikkeling van uw kind om tot een optimale afstemming te komen tussen aanbod en de onderwijsbehoefte van uw kind. Over het algemeen verloopt de ontwikkeling volgens de verwachtingen die we ons hierover hebben gevormd. Het kan evenwel gebeuren dat een kind extra aandacht en begeleiding nodig heeft om de school goed te kunnen doorlopen. Uitgangspunt is steeds om u als ouder optimaal te betrekken bij de gesignaleerde problemen. Omgekeerd kunt u zelf ook een signaal aan de school afgeven.

4.3.1 Intern Begeleider

De coördinatie van de signalering en van het in gang zetten van extra ondersteuning is handen van de intern begeleider (IB-er). Zij ondersteunt de leerkrachten in het begeleiden van leerlingen, coördineert de toetsmomenten, en voert gesprekken met de leerkracht over de bevindingen en over het welbevinden van de leerlingen. De uitvoering van de extra ondersteuning. Dat blijft de taak van de leerkracht. Voor kinderen die meer en langduriger extra ondersteuning behoeven werken wij samen met de ondersteunende instanties buiten de school.

4.4 Ondersteunende instanties buiten de school

4.4.1 Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek

Onze school werkt samen met verschillende partners om ons aanbod optimaal af te kunnen stemmen op de verschillen in ontwikkeling van kinderen. Met het oog op de afstemming van aanbod en onderwijsbehoefte voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben vormt onze school onderdeel van het Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek. Uitgangspunt is, dat alle kinderen recht hebben op goed onderwijs, ook zij die extra ondersteuning behoeven. Het SWV stuurt op 'zoveel mogelijk kinderen in de kern (in ons geval kern Hillegom) houden. Scholen hebben de zorgplicht om elke kind een goede onderwijsplek te bieden, opdat kinderen zoveel mogelijk afgestemd onderwijs kunnen volgen in hun eigen omgeving. Binnen het Samenwerkingsverband, en vooral in de kernen, wordt onderzocht hoe hieraan het beste tegemoet kan worden gekomen. De Toermalijn heeft een voorzittersrol in van kern Hillegom.

Meer weten? Ga naar www.swv-db.nl

4.4.2 Overige ondersteunende instanties

Organisatie	Hoe, wat, waar?
	De Begeleidingsdienst voor vrijescholen kan betrokken worden voor advies, begeleiding en scholing van individuele leerkrachten en/of het gehele team. Centraal staat de inrichting van het vrijeschoolonderwijs. Voor uitgebreide informatie van het complete aanbod (voor scholen en ouders) kunt u de site bezoeken. T 030-2819656 E admin@bvs-schooladvies.nl W www.bvs-schooladvies.nl
	1801 Jeugd & onderwijsadvies W www.1801.nl
	De vereniging van vrije scholen is de landelijke belangenorganisatie van vrijeschoolbesturen. In het schooljaar 2023-2024 zijn er in Nederland 132 Vrijescholen, 100 voor basis onderwijs en 32 voor voortgezet onderwijs. Er zijn in Nederland meer dan 31.000 leerlingen die op een vrije school zitten. De laatste vijf jaar groeide het aantal leerlingen op de vrijeschool landelijk met bijna 20%. Taken van de vereniging zijn: - Ondersteunen bij bestuurlijke en managementvraagstukken; - Behartigen van belangen van vrijescholen op landelijk niveau; - Werken aan de ontwikkeling en de borging van de kwaliteit van vrijeschoolonderwijs; - Stimuleren van nationale en internationale samenwerking in de vrijeschoolbeweging. Meer weten? Abonneer u op de nieuwsbrief of bezoek de site: W www.vrijescholen.nl W www.kiezenvoordevrijeschool.nl

Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) kunt u terecht voor al uw vragen over opvoeden en opgroeien. In het CJG werken verschillende professionals samen zoals jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, jeugd- en gezinswerkers en pedagogen, met eigen expertise om u en uw kind te ondersteunen. U kunt bij het CJG altijd terecht voor extra ondersteuning thuis. Gezinnen krijgen hulp bij het zelf vinden van antwoorden op hun eigen vragen. Uitgangspunt is 'wat lukt wel' en 'waar liggen mogelijkheden'. De gezonde ontwikkeling van kinderen staat voorop.

A Abellalaan 1, 2182 TX Hillegom
T 088 – 254 23 84
W www.cjghillegom.nl

Kindertelefoon

Kinderen die ergens mee zitten, vragen hebben en niemand hebben om daarover te spreken, kunnen gratis en anoniem de Kindertelefoon bellen, tussen 2 uur 's middags en 8 uur 's avonds.

T 0800 - 0432
W www.kindertelefoon.nl

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD werkt uit voorzorg. U kunt er o.a. terecht met vragen betreffende opvoeding en infectieziekten en diverse andere gezondheidsproblemen. De JGZ nodigt jaarlijks de oudste kleuters en klas 5 uit voor een onderzoek. Bij de kleuters wordt gekeken naar lengte, gewicht, ogen, oren, houding, motoriek, spraak- en taalontwikkeling. Voorafgaand aan het onderzoek van de leerlingen van klas 5 meet de doktersassistent lengte en gewicht van uw kind en kijkt de ogen na. Tijdens dit onderzoek zelf wordt onder andere gelet op hoe uw kind zich voelt en gedraagt en hoe het gaat in contact met leeftijdsgenoten. Verder kunt u advies krijgen over bijvoorbeeld voeding, zindelijkheid, gedrag, omgaan met leeftijdsgenoten en het voorkomen van pesten. U kunt altijd contact opnemen voor advies of extra onderzoek door de jeugdarts of jeugdverpleegkundige. Onze school werkt ook samen met een logopediste van de GGD. Zij is maandelijks op school en kan helpen bij het signaleren van kinderen die een spraak-taalachterstand hebben.

W www.ggdhm.nl

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag	Protocol hoofdluis Ouders zijn verantwoordelijk voor de lichaamsverzorging van hun kinderen en dus voor de bestrijding van hoofdluis. De school is verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school en moet daarvoor de noodzakelijk geachte stappen nemen. Ter voorkoming van hoofdluis worden alle kinderen na elke vakantie op school gecontroleerd door de zogenaamde luizencontrole-ouders. Bij besmetting stellen wij als school de betreffende ouders daarvan in kennis. Zij dienen het kind thuis te behandelen en luizenvrij weer naar school te laten gaan. De GGD adviseert om 14 dagen lang dagelijks te kammen met een speciale luizenkam. Verdere informatie kunt u vinden via de website van RIVM. W www.rivm.nl/hoofdluis
Academie voor ouders	De Academie voor Ouders biedt voor opvoeders een plek, waar inzichten geboden worden die ondersteuning geven in de opvoeding van kinderen. Daarbij zijn materiële en praktische zaken van belang, maar ook ideële en principiële gezichtspunten komen aan bod. Mensbeelden vormen de inspiratie; antroposofie beweegt ons tot onderzoeksvragen. E avozutphen@gmail.com W www.academie-voor-ouders.nl

4.5 Afsluiting en overgang

4.5.1 Overgang van kleuterfase naar onderbouw

Voor de kleuters die naar de eerste klas over gaan is er een kleine, maar speciale ceremonie. Bij de start van het nieuwe schooljaar, wij noemen dat de Opmaat, worden de nieuwe eerste klassers ingezongen door de oudere leerlingen. Ze worden vervolgens door hun kleuterjuf uitgezwaaid, mogen het houten bruggetje overlopen, naar hun nieuwe juf van de eerste klas. Een nieuwe fase is begonnen.

4.5.2 Naar de volgende klas

Aan het eind van het jaar krijgen de leerlingen allemaal een getuigschrift. De leerkracht beschrijft daarin de leervorderingen en schrijft een spreuk die bij het kind past, die is bedoeld als ondersteunend motief in de ontwikkeling van het betreffende kind. De spreuk gaat mee naar het volgende jaar, alwaar de leerling deze regelmatig op mag zeggen aan het begin van de dag. In het getuigschrift maakt de leerkracht, naast de spreuk, ook nog een beeld. Meestal een mooie tekening die het kind typeert en die vaak past bij de spreuk.

4.5.3 Overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs

De 6e klassers gaan aan het einde van het schooljaar de school verlaten. Het ritueel om die overgang kracht bij te zetten is dat het over het vuur springen, tijdens het Sint Jansfeest.

4.5.3.1 Totstandkoming advies voortgezet onderwijs

Aan het einde van de onderbouwfase krijgen de leerlingen in klas 6 een schooladvies voor de keuze van een passende vorm van vervolgonderwijs. Het advies rust in de eerste plaats op de visie van de leerkracht op de ontwikkeling van het kind, die immers een goed beeld heeft van het werk en de werkhouding van de leerling. In het advies van de leraar worden gegevens uit het LVS verwerkt. Aanvullend worden in de loop van de zesde klas een aantal onderzoeken afgenomen, die het gevormde beeld nader nuanceren. Het gaat om de volgende onderzoeken:

Wanneer	Welk onderzoek	Doel
November tot januari	NIO-toets	Een intelligentieonderzoek dat een indicatie geeft over de mogelijkheden van het kind in het VO.
April	IEP-toets	De zgn. eindtoets, vergelijkbaar met de meer bekende Cito-toets.

Op grond van alle dan bekende toetsgegevens, de ontwikkeling van het kind door de jaren heen, en de werkhouding, krijgt de zesdeklasser in het voorjaar een schooladvies bij de keuze voor een passende school voor voortgezet onderwijs. De NIO-toets geeft al een goede indicatie van de mogelijkheden van de leerling. Deze uitslag wordt vroeg in het jaar met de ouders en de leerling besproken.

4.5.3.2 Door naar de bovenbouw

Het vrijeschoolleerplan gaat uit van een 12-jarige leerweg. De fase van de onderbouw wordt op de Toermalijn doorlopen. Het onderwijs in de bovenbouw in onze regio wordt aangeboden door het Rudolf Steiner College voor Vwo, Havo en Mavo en het Mare College in Leiden, ook voor Mavo, Havo en VWO. Het programma in de bovenbouw is afgestemd op dat in de onderbouw, met een accent op kunst en cultuur. Het Rudolf Steiner College maakt samen met het Geert Groote College in Amsterdam en de Adriaan Roland Holtschool in Bergen één stichting. Leerlingen die kiezen voor het Rudolf Steiner College, of het Mare College, komen terecht in de 7e klas in een school voor VWO-, Havo of Mavo. Afhankelijk daarvan kunnen leerlingen na het behalen van het diploma doorleren op de universiteit, het hoger onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs. Met het behalen van een diploma sluiten de leerlingen het vrijeschoolprogramma af met een vrijeschoolgetuigschrift.

4.5.3.3 Overzicht uitstroom 2023 naar het voortgezet onderwijs

Overzicht uitstroom 2022-2023:

8 leerlingen Rudolf Steiner College	1 vwo, 2 havo/vwo, 3 havo, 2 vmbo tl,
2 leerlingen College Hageveld	2 vwo
1 leerling Fioretti College	1 vmbo tl
1 leerling Teylingen College	1 vmbo tl
1 leerling Mare College	1 havo/vwo
1 leerling SGM Rijnland Sassenheim	1 havo/vwo

4.6 Aanmelding

4.6.1 Kennismakingsgesprek

Heeft u belangstelling voor het onderwijs op onze school, maakt u dan gerust een afspraak voor een kennismakingsgesprek met de directeur van de school mw. Jacoline Wiskerke, via info@de-toermalijn.nl

4.6.2 Aannamebeleid algemeen

De aanname van leerlingen omvat de volgende stappen:

- i Met u wordt een afspraak gemaakt voor een oriënterend gesprek over uw kind, en over de uitgangspunten, doelstelling en organisatie van ons onderwijs. De onderhavige schoolgids kan dienen als leidraad. In dit eerste contact met u geeft de school aan of het mogelijk is om uw kind bij ons op school te plaatsen, en hoe de verdere aannameprocedure zal verlopen.
- i Van tevoren informeert de directeur bij de school waar uw kind vandaan komt, of er bijzonderheden zijn te rapporteren. Als het om de aanmelding van een kleuter gaat, zal geïnformeerd worden bij het kinderdagverblijf of de peutergroep. Kinderen die aangemeld worden voor de onderbouw lopen in de regel drie dagen met de klas mee.
- i Het besluit tot aanname vloeit voort uit een overleg tussen directeur, IB-er en de betrokken leerkracht. Tijdens het aannamegesprek zal dit besluit aan u worden meegedeeld.

4.6.3 Plaatsing nieuwe kleuters

- i Nieuwe kleuters kunnen op school worden geplaatst vanaf het moment dat ze vier jaar zijn geworden.
- i In de regel komen de vierjarigen niet op woensdag naar school. Deze dag is vooral bedoeld voor de oudste kleuters. Hierop is het onderwijsaanbod aangepast.
- i Mocht desondanks blijken dat de ontwikkeling van uw vierjarige dit niet in de weg staat, dan is uw kind ook welkom op de woensdag. Dit gebeurt altijd in overleg met de kleuterleerkracht.

4.6.4 Toelatingsprocedure voor kinderen met een beperking

Of de school kinderen met een beperking toelaat hangt af van de vraag of de plaatsing geïntegreerd en functioneel is. Dat betekent dat een kind binnen de onderwijsmogelijkheden van de school, binnen een groep, op zijn eigen wijze moet kunnen meedoen met de activiteiten, voorts dat er een ontwikkeling te zien moet zijn als resultaat van de inzet en inspanning. Met een beperking bedoelen we een visuele, verstandelijke of lichamelijke handicap, gehoor-, spraak-, psychiatrische- of taalproblemen, ernstige gedragsproblemen, of aan autisme verwante problematiek. Uiteraard is de school gehouden aan de regelgeving van Passend Onderwijs.

4.6.5 Zijinstromers

Kinderen van gezinnen die verhuizen naar Hillegom en/of in de regio komen wonen kunnen zich altijd aanmelden op de Toermalijn. Soms melden zich ouders aan die om een andere reden naar De Toermalijn willen overstappen. In dergelijke gevallen zijn wij zeer zorgvuldig met eventuele toelating. Wij zullen altijd contact opnemen met de school waar het kind op dat moment is ingeschreven.

4.6.6 Wachtlijst

Onze school groeit en is inmiddels een enkelvoudige school met 9 klassen geworden. We vinden dit een evenwichtige grootte voor onze school, zowel in financieel- als in sociaal opzicht. De school is momenteel groot genoeg om financieel onafhankelijk te zijn en klein genoeg om de geborgenheid die de Vrijeschool zo eigen is te warborgen.

Hierdoor hebben wij momenteel verschillende cohorten die 'vol' zitten. Als ouders aanmelden voor zo'n cohort, bieden wij hen een plekje op de wachtlijst aan.

4.7 Sociale veiligheid, schorsing en verwijdering

Als een leerling gedrag vertoont dat onacceptabel is en de veiligheid en/of het lesproces in de klas ernstig verstoort, worden de volgende maatregelen getroffen:

- i Tijdelijk wordt het kind buiten de klas, dan wel in een andere klas geplaatst, waarbij het schoolwerk meekrijgt.
- ii Maximaal drie dagen mag de leerling de school niet bezoeken en krijgt schoolwerk mee.
- iii Voorafgaand aan deze maatregelen zal het gedrag van het kind met de leerling en de ouders worden besproken om de genoemde stappen te kunnen voorkomen. Binnen het ondersteuningsteam van de school worden de verschillende mogelijkheden besproken.
- iv Conform de regelgeving van de overheid wordt een proces van verwijdering van de school in gang gezet indien aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - ✓ De besproken en getroffen maatregelen hebben geen effect op het gedrag van het kind;
 - ✓ Er doet zich acuut een ernstige situatie voor.
- v Indien een kind van school verwijderd wordt, is de school verplicht om in samenwerking met de ouders actief op zoek te gaan naar een andere school, in het belang van het kind.
- vi In alle bovengenoemde situaties zullen de verschillende bevindingen en stappen schriftelijk worden vastgelegd. De ouders, het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de inspectie van het onderwijs zijn steeds in het proces betrokken.

4.8 Privacybeleid

In de hele Europese Unie geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In het kader daarvan heeft de school een privacybeleid. In de kern gaat het erom dat gegevensverzameling alleen doelgericht en zorgvuldig plaatsvindt. Het beleid hierover ligt voor u ter inzage op school.

4.8.1 Voorwaarden publicatie beeldmateriaal en leerlingenwerk

In nauw overleg met de ouders hanteert de school een strikt beleid met betrekking tot het openbaar maken van foto's of werk van onze leerlingen via de website, nieuwsbrief, schoolkrant, folders, sociale media (facebook, twitter, e.d.) of artikelen in bladen die niet door de school worden uitgegeven. Bij aanmelding van uw zoon of dochter op De Toermalijn wordt u verzocht een lijst in te vullen met wel/niet toestemming voor het gebruik van beeldmateriaal.

De school kan geen verantwoordelijkheid nemen voor wat ouders op internet zetten. Er zijn ouders van kinderen bij ons op school, die niet willen dat er een foto van hun kind op het internet wordt geplaatst. We verzoeken u daarom met klem om terughoudend te zijn met foto's waarop ook andere kinderen staan afgebeeld.

4.8.2 Privacy en beleving deelname schoolactiviteiten

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen, ouders en teamleden deelname aan de schoolactiviteiten echt kunnen beleven. Met 'echt' bedoelen we: niet door de lens van een camera. Bij toneelstukken, jaaropeningen, het kerstspel, de uitreiking van getuigschriften, enz. kan fotograferen afbreuk doen aan de beleving. Het is daarom de bedoeling, dat er door niemand wordt gefotografeerd of gefilmd. Op sommige momenten, bijv. tijdens een generale repetitie van een toneelstuk, kan de leerkracht een moment creëren waarop wel kan worden gefotografeerd. Of er wordt in bepaalde gevallen aan één ouder gevraagd foto's te maken. Deze foto's zullen dan in goed overleg en zorgvuldig worden gedeeld.

5 De leerkrachten

Funcie	Naam	aanwezig
Kleuterklas 1	Kristy Boots	Do-Vr
	Jorie Ravensberger	Ma-Di-Wo
Kleuterklas 2	Meis van Laar	Ma-Di-Wo-Do
	Marianne van Rietschoten	Do-Vr
Kleuterklas 3	Gerda van Trigt	Ma-Di-Do-Vr
Klas 1	Lotte van Berkel	Ma-Di-Wo
	Ella Smit	Do-Vr
Klas 2	Linda Roodenburg	Ma-Di-Wo
	Mischa Verwoert	Do-Vr
Klas 3	Nynke Brouwer	Di-Wo-Do-Vr
	Dolores Sarkmaz	Ma-Di
Klas 4	Yvonne van Buggenum	Di-Wo-Do-Vr
	Peggy de Boer	Ma-Di
Klas 5	Quirina van Immerzeel	Ma-Di-Wo-Do
	Maaïke Estor	Vr
Klas 6	Nanda Duivenvoorden	Ma-Di-Wo-Do-Vr
Remedial Teaching (RT)	Ella Smit	Ma
Euritmie	Katinka den Os	Ma
	Christja Lursen (piano)	Ma
Gymnastiek	Frans Posthuma	Di-Do
Intern Begeleider	Esther Kuilboer	Ma-Di-Do-Vr
Administratie	Patty van Meeteren	Ma-Di-Wo-Do
Conciërge	Sharon Schreuder	Ma-Di-Wo-Vr
Directie	Jacoline Wiskerke	Ma-Di-Wo-Do-Vr

5.1 Kwalificatie van ons team

Alle leerkrachten van ons team zijn in principe gekwalificeerd. Enkele leerkrachten zitten in de eindfase van hun opleiding en zijn daarom leraar in opleiding. Wij hebben voorts een gediplomeerde IB-er, een onderwijsassistent, en gediplomeerde vakleerkrachten voor gym en voor euritmisch bewegingsonderwijs. Op school is zijn ook een administratief medewerker en een conciërge werkzaam. Eén leerkracht is Remedial Teacher. De directeur staat ingeschreven in het Schoolleidersregister.

Regelmatig volgen onze leraren cursussen, hetzij individueel of met het voltallige team. Jaarlijks wordt daartoe een scholingsplan opgesteld.

5.1.1 Inzet stagiaires

Regelmatig biedt onze school in de verschillende klassen plaats aan stagiaires die voornamelijk vanuit de Vrijeschool Pabo in Leiden bij ons ervaring komen opdoen om zich te kunnen bekwamen als bevoegde leerkracht.

5.1.2 Verklaring omtrent gedrag vrijwilligers

Aan vrijwilligers op onze school die op regelmatige basis werkzaamheden verrichten zal altijd om een verklaring van goed gedrag worden gevraagd.

Dit geldt evenwel niet voor ouders die helpen in de handwerklessen, leesgroepjes, e.d.

5.1.3 Vervanging

Bij ziekte doen wij ons uiterste best om vervanging te regelen. Enkele groepen kennen een dubbele bezetting. Als vervanging nodig is, proberen we zo veel mogelijk vertrouwde leerkrachten op een groep te krijgen. Dit kan één van de eigen parttime leerkrachten zijn of de invaller. Wanneer zij niet beschikbaar zijn, doen we een beroep op invalleerkrachten van andere vrijescholen in de regio. Strandt ook deze poging, dan zal de desbetreffende groep verdeeld moeten worden over de overige groepen. Als het echt niet anders kan krijgen de leerlingen vrij. Ouders worden hier schriftelijk over geïnformeerd, via de mail of de telefoon.

6 De ouders

In de vrijescholen is de betrokkenheid van ouders bij de school groot. Ouders en leerkrachten geven samen inhoud en vorm aan het sociale leven op school. Voor het pedagogisch klimaat waarin kinderen opgroeien is dit van groot belang. Op tal van terreinen willen wij ouders kunnen aanspreken om zich met hoofd, hart en handen met de school te willen verbinden. Zonder uw hulp is het nauwelijks denkbaar dat om de vele extra's die een vrijeschool typeren te kunnen realiseren. Hieronder een greep uit de activiteiten waarvoor we uw hulp nodig hebben en waarvoor u zich kunt aanmelden.

Betrokkenheid ouders bij de school

Deelnemen en het helpen voorbereiden van jaarfeesten en andere evenementen en activiteiten.

De helpende hand bieden bij toneeluitvoeringen, muzikale begeleiding, sportactiviteiten, etc.

De organisatie van markten, schoolreisjes en excursies.

De schoonmaak, pleinvegen, onderhoud en tuinonderhoud.

Hulp in en om de klas, bijv. bij het handwerken.

Lidmaatschap van de Medezeggenschapsraad of de GMR.

Lid van een werkgroep, zoals de tuingroep, de biebgroep.

6.1 Communicatie en informatievoorziening

Blijf op de hoogte met de nieuwsbrief

Onze digitale nieuwsbrief verschijnt eens in de drie weken. U treft hierin o.a. aan de agenda van lopende activiteiten en praktische mededelingen, waarbij u kunt denken aan aankondigingen voor ouderavonden, activiteiten op school, de organisatie van jaarfeesten, etc. De verzending gebeurt op donderdag. Kopij kan tot uiterlijk maandag 12.30 uur via e-mail en kunt u adresseren aan de redactie via info@de-toermalijn.nl. Zodra uw kind op onze school is aangemeld, komt u automatisch op de verzendlijst te staan. U kunt het inschrijven en uitschrijven vervolgens ook zelf regelen via onze website.

Mailverkeer

Iedere leerkracht van de school heeft een school-emailadres. Het gebruik ervan is bedoeld om praktische informatie te versturen naar, of te ontvangen van, de ouders. E-mailcorrespondentie is uitdrukkelijk niet bedoeld om inhoudelijke kwesties over uw kind, de klas of de school aan de orde te stellen. In de mail wordt verzocht een afspraak te maken over kind of klas met het onderwerp waarover het gaat, zonder verdere inhoud. In het kader van het klimaat en de veiligheid op school kwam dit reeds aan de orde. We verwijzen u er hier nog even naar. Zie in paragraaf 2.5.5 Oudercontacten.

Parro

De school werkt met het communicatiesysteem Parro. Parro is gekoppeld aan het volgsysteem ParnasSys en voldoet aan de AVG voorschriften. Deze app kan worden gebruikt voor communicatie tussen de docent en ouders en door klassenouders. De app wordt gebruikt voor berichten, het veilig delen van foto's en het inplannen van oudergesprekken en ouderhulp.

Oudergesprekken

Twee tot drie maal per jaar worden oudergesprekken gevoerd over de ontwikkeling van uw kind. Op de intekenlijsten hiervoor kunt u zich opgeven. De data treft u aan in de schoolkalender. Het contact met u als ouders hoeft zich hiertoe niet te beperken. Als u vragen heeft kunt u de leerkracht hierover na schooltijd of via de e-mail altijd om een afspraak vragen. Op haar beurt zal de leerkracht zelf initiatief nemen om u te spreken als daartoe aanleiding bestaat.

Mededelingen

Buiten staat er vaak een klein schoolbord, waarop belangrijke mededelingen voor die dag of week staan. Elke klas voorts heeft ook een eigen mededelingenbord. De klassenouders tenslotte zullen u ook met regelmaat een bericht sturen met informatie of met een vraag om hulp.

Website

De school heeft een eigen website, waarop we ons presenteren. In meer algemene zin treft u hier informatie over de school aan. Surft u naar www.de-toermalijn.nl.

6.2 Klassen- en kindbespreking

De school belegt pedagogische vergaderingen waarin een kind of een klas besproken worden. Bij een klassenbespreking is het team betrokken. Thema's variëren van de aangeboden lesstof tot de omgang van de leerlingen met elkaar. De besprekingen fungeren als een intervisie, wat de mogelijkheid biedt voor collegiale hulp. Bij een kindbespreking wordt het kind als individu besproken. Aan de bespreking gaat meestal een gesprek met u vooraf over de ontwikkeling van uw kind, en de vragen die dit bij u en/of bij de leerkracht oproept. In de vergadering vervolgens komt de informatie bij elkaar van de leerkracht, de ouders, andere leerkrachten en de intern begeleider, op basis waarvan een beeld van het kind gevormd wordt. Soms is er aanleiding om een onderzoeksvraag voor te leggen aan een ondersteunende instantie. Op basis van deze toegevoegde deskundigenrapportage stemmen wij het aanbod nader af op de onderwijsbehoefte van uw kind, al dan niet met extra ondersteuning.

6.3 Medezeggenschap

Medezeggenschapsraad

Als ouder heeft u een stem in het schoolplan, de schoolgids en het financiële beleid. Dit wordt georganiseerd in de medezeggenschapsraad, de zgn. MR. Hierin vertegenwoordigen tenminste twee ouders en twee leraren de schoolgemeenschap. Vastgesteld is over welke onderwerpen de MR een recht van instemming of advies heeft. De MR vergadert ongeveer acht keer per jaar. Een goed functionerende MR draagt bij aan de kwaliteit van de school. Het reglement van de MR is verkrijgbaar bij de directeur, bij de administratie, of andere op de website van de school.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de zgn. GMR, van de Stichting Vrijescholen Ithaka bestaat uit afgevaardigden van de MR-en van de veertien vrijescholen die onder Ithaka ressorteren. De GMR denkt mee en heeft advies- en instemmingsrecht over bovenschoolse onderwerpen zoals bijv. de invoering van passend onderwijs, het ondersteuningsprofiel van de scholen zoals deze door het Samenwerkingsverband opgesteld zijn, e.d. De GMR komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar.

Vergaderingen zijn openbaar

De vergaderingen van de MR zijn openbaar. U kunt dus op bezoek komen. Heeft u vragen over de MR, over de reactie van de MR op bepaalde beleidsstukken van de school, of als u het niet met het beleid van de school eens bent, dan kunt u contact opnemen met de MR.

6.4 Klassenouders

In elke klas zijn klassenouders, die de betrokkenheid van de ouders bij de school trachten te stimuleren. Zij zijn degenen die de klusjes organiseren die voor elke klas gebeuren moeten. Ze beheren de 'ouder-app groep' en de door ouders beheerde klassenpot, bedoeld voor uitstapjes en bijzondere gelegenheden, ze helpen bij de organisatie van schoolactiviteiten (markten, lezingen), en niet in de laatste plaats doen ze hun best om nieuwe ouders welkom te heten en wegwijs te maken in de school. Klassenouders ondersteunen daarnaast de leerkracht bij de organisatie van de ouderavonden, bij schoolreisjes en excursies, ze organiseren de verjaardag van de leerkracht en verlenen hand- en spandiensten bij de jaarfeesten. Ze doen niet alles zelf, maar zorgen ervoor dat de leerkracht er bij praktische zaken er niet alleen voor staat.

Klassenpot

Om kleine attenties, onvoorziene activiteiten, en dergelijke voor de klas van uw kind te kunnen bekostigen, vragen de klassenouders aan het begin van het schooljaar een vrijwillige bijdrage aan de klassenpot van € 7,50,- per kind.

Schoonmaaklijst

De vergoeding die de overheid geeft om de school schoon te houden is niet toereikend. Er is een acceptabel schoonmaakschema dat door een schoonmaakbedrijf kan worden uitgevoerd: dagelijks worden de gangen en toiletten schoongemaakt; wekelijks krijgt ieder lokaal een schoonmaakbeurt. Dit is echter niet genoeg, zodat we de schoonmaak deels zelf dienen te organiseren. Iedere dag worden de lokalen door de leerkracht en door de leerlingen geveegd. Daarnaast ondersteunen ouders bij het reinigen van de klas.

Elke klas heeft een schoonmaaklijst, waarmee u als ouder hiervoor ingedeeld wordt. Gemiddeld genomen zal er in een schooljaar drie á vier keer een beroep op u worden gedaan. Het schoonmaken in de klas vindt één keer in de week plaats, op donderdag of op vrijdag. Bent u verhinderd op deze dag, geen probleem, ruilt u dan onderling.

6.5 Regeling vrijwillige ouderbijdrage

Het onderwijs in Nederland is volledig gesubsidieerd. Ieder kind kan in Nederland gratis basisonderwijs genieten. Toch vraagt onze school u om een vrijwillige ouderbijdrage. Daarmee ontstaat er financiële ruimte om van het onderwijs ook werkelijk vrijeschoolonderwijs te maken. Het uitgangspunt in de vrijeschool is een brede persoonlijke vorming van het kind, in denken, voelen, handelen en willen. Daarvoor is het nodig dat er een extra aanbod aan vaklessen, muzikale en kunstzinnige vakken gerealiseerd wordt. Daarnaast zijn er meer zaken die het onderwijsaanbod verrijken, zodat er voor het kind een uitdagende leeromgeving geboden kan worden. Voor al deze zaken is de subsidie van de overheid niet toereikend, vandaar dat wij u om een vrijwillige ouderbijdrage vragen. Deze bijdrage is vrijwillig en mag nooit een beletsel vormen om uw kind op onze school aan te melden.

Wat gebeurt er met de ouderbijdragen?

Met uw bijdrage lukt het om ons als vrijeschool te kunnen onderscheiden, resp. om het vrijeschoolonderwijs voor uw kind mogelijk te maken. Het geld kan worden gebruikt om bij te dragen aan ondermeer de volgende kostenposten:

- Personeelskosten waar geen overheidssubsidie tegenover staat, zoals de euritmielessen en de muzikale begeleiding ervan;
- Extra ondersteuning aan leerlingen in remedial teaching en interne begeleiding;
- Voor het organiseren van de jaarfeesten komen door de ouderbijdrage extra middelen ter beschikking;
- Educatieve activiteiten zoals museumbezoeken, excursies en schoolreisjes;
- De inrichting van de klas met mooi meubilair en speelgoed, de aanschaf van leermiddelen zoals periodeschriften, materiaal voor kunstzinnig onderwijs en muziekinstrumenten;
- Ook wordt uit de ouderbijdragen het werk van de landelijke Vereniging van Vrijescholen mogelijk gemaakt.

Procedure

Alle scholen van de Stichting Vrijescholen Ithaka werken met hetzelfde systeem voor het incasseren van de vrijwillige ouderbijdrage. Het betreft een volledig digitaal systeem, WIS Collect, waarvoor u als ouder een eigen inloglink krijgt. Binnen WIS Collect kunt u aangegeven op welke manier u de ouderbijdrage wilt voldoen: via IDEAL of via een automatische afschrijving. U kunt ook aangeven of u per maand, kwartaal of jaar wilt betalen. Alle correspondentie met WIS Collect verloopt via uw mailadres.

De hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage is voor onze school vastgesteld op € 350,- per jaar per kind. Als gezegd mag het niet kunnen betalen nooit een belemmering zijn om uw kind(eren) bij ons op school aan te melden. Alle beetjes zijn welkom. We verzoeken u dan daarom op school te willen bespreken wat uw bijdrage kan zijn. Zijn er problemen met het betalen ervan, of wilt u wijzigingen aanbrengen, neem dan tijdig contact op met de administratie.

6.6 Wat kunt u doen als u klachten heeft?

Onze school doet haar uiterste best om samen met de leerlingen en ouders een goede leer- en leefomgeving te creëren. Toch kunnen er klachten zijn over de school, de schoolleiding of de medewerkers. De procedure is dan als volgt.

Procedure

- i Betreft de klacht een leerling of iets wat in de klas gebeurt, dan vragen we u om via email een afspraak met de leerkracht te maken.
- ii De leerkracht zal binnen twee dagen via email of telefoon contact met u opnemen.
- iii In de meeste gevallen kan goed onderling overleg tussen u en de leerkracht leiden tot de oplossing van het probleem.
- iv Komt u er met de leerkracht niet uit, dan kunt u in contact treden met de directeur.
- v Leidt dit evenmin tot een oplossing, dan kunt u een beroep doen op de contactpersoon van onze school. De contactpersoon geeft advies over mogelijke vervolgstappen. Alles wat u met de contactpersoon bespreekt is vertrouwelijk.
- vi Is een gesprek met de contactpersoon gelet op de aard van de klacht niet mogelijk of verloopt de afhandeling niet naar uw tevredenheid, kan kunt u gebruik maken van de klachtenregeling.

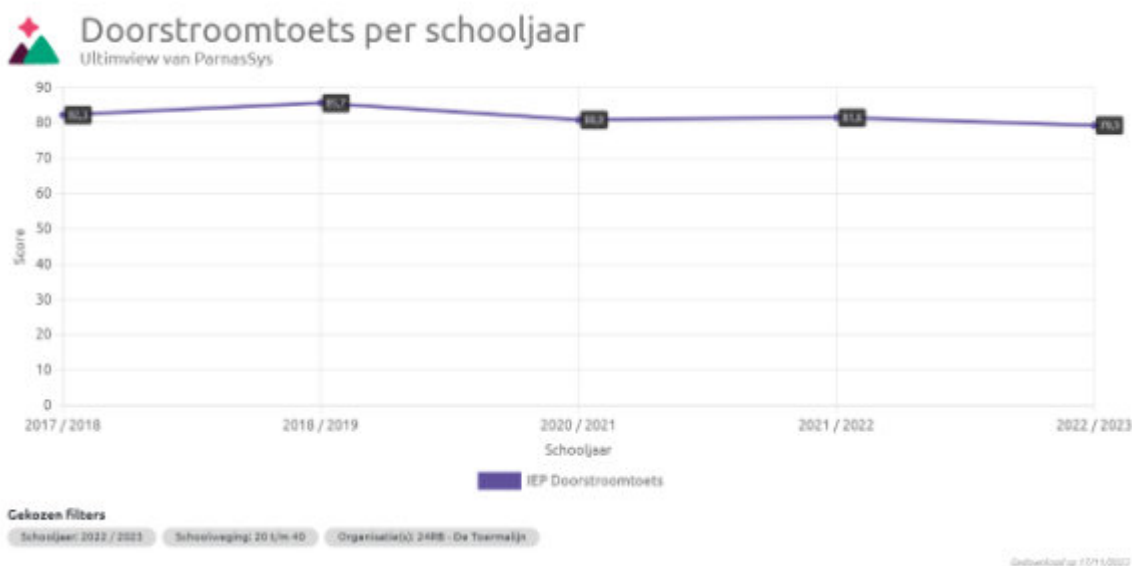
6.7 Landelijke klachtencommissie

Met instemming van de GMR is Ithaka aangesloten bij de Landelijke klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs, ingesteld door het VBS. Zie op www.GCBO.nl.

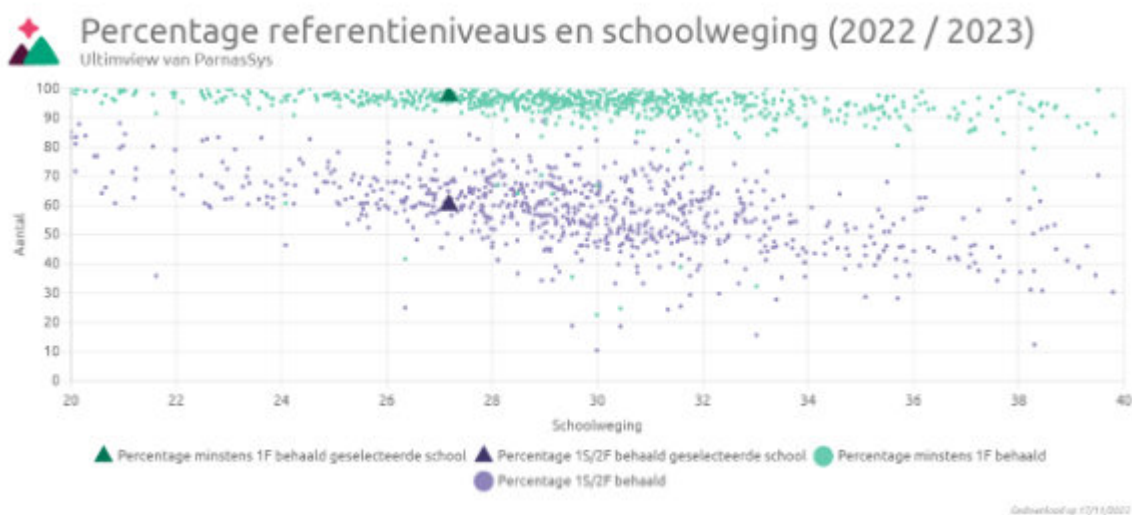

7 Resultaten van het onderwijs

7.1 Betere resultaten door goed afstemmen

Hieronder ziet u hoe onze school zich verhoudt tot andere scholen in Nederland met een vergelijkbare populatie, in het schooljaar 2022/2023

De Toermalijn heeft in 2022/2023 een schoolweging van 27,1. Scholen die ook rond dit getal zitten, staan in een vergelijkbare buurt als De Toermalijn en hebben kinderen met ouders met een vergelijkbaar opleidingsniveau. In de grafiek zijn twee driehoekjes te zien. Dat zijn beiden De Toermalijn. De stipjes zijn alle andere scholen in Nederland. Links staan de scholen met een lage weging en rechts met een hoge weging. Kijkend in een verticale lijn valt uit de grafiek af te lezen dat De Toermalijn zich zowel op het Fundamentele niveau (turquoise) als op het Steef niveau (paars) bovengemiddeld

7.2 Worden wie je bent

Zicht op resultaten door betere afstemming geldt uitdrukkelijk ook voor de ontwikkeling van de kernkwaliteit van ons onderwijs. De kwaliteit van ons onderwijs is 'meer dan kennisoverdracht alleen'. Kerndoel is een brede persoonlijke ontwikkeling, opgevat als 'zin in spel en leren'. Ons motto luidt: Worden wie je bent. Dat kun je leren! Zie voor een omschrijving ervan paragraaf 2.2. Om de kwaliteit van ons onderwijs in de komende beleidsperiode (2019 – 2023) te verbeteren staat de ontwikkeling van zelfreflectie en zelfsturing door het kind hoog op onze agenda. Dit bespreken we graag nader met u in het volgende hoofdstuk (8).

7.3 Eindopbrengsten als indicator voor kwaliteit

7.3.1 Resultaten zichtbaar maken

Het is de bedoeling dat de resultaten van ons onderwijs zichtbaar gemaakt worden. Voor wat de kerndoelen betreft worden de eindopbrengsten in beeld gebracht door de eindtoets. Wij gebruiken de zgn. IEP-toets. (Zie ook paragraaf 4.6.3.1) De resultaten op de IEP als eindtoets zijn belangrijk, omdat ze een belangrijke indicator voor de kwaliteit van ons onderwijs vormen. De inspectie van het onderwijs neemt hierin dus een belangrijk criterium om uitspraken te kunnen doen over de kwaliteit van ons onderwijs.

7.3.2 Voorwaarden voor kwaliteit

Door consequent cyclisch te werken (HGW-PDCA cyclus) houdt de school zicht op ontwikkeling en heeft daarmee een instrument in handen om de kwaliteit van het onderwijs, op het gebied van de basisvakken, op niveau te houden.

7.3.3 Resultaat eindtoets

De afgelopen jaren zien we een vrij constante score op de IEP eindtoets. Dit weerspiegelt de rust en kwaliteit van het onderwijs op De Toermalijn.

7.3.4 Continuïteit in resultaten als opgave

De onderwijs opbrengsten zijn voortdurend onder onze nadrukkelijke aandacht. Terwijl wij ook vinden dat onderwijs om veel meer draait dan de basisvakken rekenen en taal.

8 Ontwikkeling van het onderwijs in de school

8.1 Schoolplan als beleidsinstrument

8.1.1 Practice What You Preach

In hoofdstuk 4 vroegen we uw aandacht voor het belang van kwaliteitszorg op school. Daarmee doelen we op een systematiek van zelfreflectie op schoolniveau. In de kern bevragen we onszelf: Doen we de dingen goed? Koersen we in de juiste richting? Levert het op wat we willen, of juist een resultaat wat we niet beogen? Door systematisch de ontwikkeling te volgen creëren we zo de mogelijkheid om bij te sturen en doelgericht en planmatig te kunnen werken aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Dit is het principe van Practice What You Preach: op school kun je leren, maar de school wil zelf ook een 'de lerende organisatie' zijn. In de zelfreflectie geven we zo het goede voorbeeld.

8.1.2 Schoolplan als instrument voor zelfreflectie en zelfsturing

Het belangrijkste instrument hiervoor is het Schoolplan, dat steeds een beleidsperiode van vier schooljaren omvat. Het schoolplan is geschreven in het voorjaar van 2023. Bij de tot stand komen heeft de directie ondersteuning gehad van Hans van Rijn, onderwijsadviseur. Hij heeft samen met het team een visie en missie traject doorlopen, waar ons nieuwe schoolplan het resultaat van is. Een belangrijke vernieuwing in het huidige schoolplan is de wereldgerichtheid ervan. De brede persoonlijke ontwikkeling staat hierin voorop.

8.2 Interventie Inspectie van het onderwijs

Voor de volledigheid staan we nog even kort stil bij de afgelopen jaren.

Medio 2016 bleek De Toermalijn niet te voldoen aan de normen die de inspectie hanteert voor goed onderwijs. De school werd zwak verklaard. Naar het oordeel van de inspectie volgde de school de ontwikkeling van de leerlingen onvoldoende de slaagde er daardoor niet in het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Kortom, het ontbrak aan kwaliteitszorg. Het bestuur heeft in het schooljaar 2016-2017 een verbetertraject gestart met externe adviseurs. In de zomer van 2017 zijn de nieuwe lB'er en de nieuwe directeur gestart en samen met het team hebben zij de benodigde interventies uitgevoerd die in juni 2018 weer hebben geleid tot een voldoende beoordeling.

De Inspectie schrijft hierover:

"Wat is er verbeterd?"

De school heeft een nieuwe directeur, die duidelijk leiding geeft. Zij houdt vast aan de afspraken die gemaakt zijn met de leraren, leerlingen en ouders. Hierdoor is de rust in de school hersteld en weet iedereen wat er van hem of haar verwacht wordt. Alle verbeterplannen zijn het afgelopen jaar uitgevoerd en de kwaliteit van de lessen is in orde. De nieuwe intern begeleider zorgt ervoor dat de ontwikkeling van de leerlingen beter wordt gevolgd. Zo worden de gegevens uit de toetsen en observaties diepgaander bekeken. Op basis van de verkregen informatie plannen de leraren activiteiten die de leerlingen nodig hebben.

De leraren zijn blij met de nieuwe leiding en werken enthousiast aan de verbetering van het onderwijs.

De leerlingen gaan met plezier naar school en de ouders zijn tevreden."

Het volledige inspectierapport treft u aan op de site van de Toermalijn onder het tabblad documenten.

Tenslotte

Het is belangrijk dat de school ook zelf blijft leren en op basis daarvan zichzelf voortdurend blijft uitdagen om verbeteringen in de kwaliteit van het onderwijs te kunnen realiseren. Een belangrijk motief hiervoor is de voortdurende, en snel veranderende omgeving waarin de school dient te opereren. De school dient steeds goed voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen.

In 2023-2024 is een nieuwe schoolplanperiode van 4 jaar ingegaan. Het team werkt enthousiast aan de verdere positieve ontwikkeling van de school. Het schoolplan is het stuur dat het team in handen heeft! U kunt ons schoolplan op de website vinden.

9 Uw mening

Wij willen graag weten wat u vindt van onze schoolgids. Wij hebben deze gids immers voor u, als ouder of belangstellende, gemaakt. Hebt u er alles in gevonden wat u wilde weten? Of kan het volgens u beter? Ik zie uw opmerkingen of raadgevingen graag tegemoet. Mail ze naar:

directie@de-toermalijn.nl

10 Adressen op een rij

10.1 Adressen bestuur, MR etc.

Dagelijkse leiding, school, peutergroepen en BSO

Jacoline Wiskerke (directeur)

0252 524899 of

directie@de-toermalijn.nl

College van Bestuur:

Marin van Wijnen

Stg. Vrijescholen Ithaka,

postbus 92 2050 AB Overveen

bestuur@vsithaka.nl

023-5272550

secretariaat@vsithaka.nl

Bezoekadres bestuurskantoor:

Wouwermanstraat 49a,

2023 XD Haarlem

Administratie BSO en peutergroepen

Debicare Nederland B.V.

e-mail: info@debicare.nl

Contact met de groep zelf: 06-8366 5389

Teamleden:

Leerkrachten kleuterklassen

Meis van Laar

Kristy Boots

Gerda van Trigt

Jorie Ravensbergen

Marianne van Rietschoten

mvlaar@de-toermalijn.nl

kboots@de-toermalijn.nl

gvtrigt@de-toermalijn.nl

jravensbergen@de-toermalijn.nl

mvrietschoten@de-toermalijn.nl

Leerkrachten klas 1 t/m 6

Ella Smit-Postuma

Nanda Duivenvoorden

Maaïke Estor

Yvonne Buggenum

Peggy de Boer

Nynke Brouwer

Linda Roodenburg

Quirina v Immerseel

Lotte Jonker

esmitpostuma@de-toermalijn.nl

nduivenvoorden@de-toermalijn.nl

mestor@de-toermalijn.nl

yvbuggenum@de-toermalijn.nl

pdboer@de-toermalijn.nl

nbrouwer@de-toermalijn.nl

lroodenburg@de-toermalijn.nl

qimmerseel-vanklaveren@de-toermalijn.nl

ljonker@de-toermalijn.nl

Mischa Verwoert mverwoert@de-toermalijn.nl
 Dolores Sarkmaz dzarkmaz@de-toermalijn.nl
Interne begeleiding
 Esther Kuilboer ekuilboer@de-toermalijn.nl

Euritmisch bewegingsonderwijs
 Katinka den Os-Tukker kdostukker@de-toermalijn.nl

Gymnastiek
 Frans Posthuma fposthuma@de-toermalijn.nl

MR Medezeggenschapraad
 Ouders:
 Veronique van Erp veroniquevanerp@gmail.com
 Marta Majic marta_majic@hotmail.com

GMR
 Charley Dirksen cn.dirksen@gmail.com

Leraren:
 Yvonne van Buggenum yvbuggenum@de-toermalijn.nl
 Meis van Laar mvlaar@de-toermalijn.nl

Nieuwsbrief, administratie en ouderbijdragenadministratie
 Patty van Meeteren info@de-toermalijn.nl

Aandachtsfunctionaris:
 Patty van Meeteren pvmeeteren@de-toermalijn.nl

Veiligheidscoördinator:
 Esther Kuilboer ekuilboer@de-toermalijn.nl

Vertrouwenspersoon (extern):
 mw. Ellen Labree (GGD) 088-0100555

Landelijk meldpunt Vertrouwensinspecteurs
 (i.v.m. seksuele intimidatie en geweld 0900 - 111 3111)
 Vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders

Landelijke Klachten Commissie VBS:
 Postbus 95572, 2509 CN Den Haag
 Telefoon: 070-3315215

10.1.1 Adressen van Vrijescholen in de regio

Vrijescholen van Stichting Ithaka:

Vrijeschool De Toermalijn
Abellalaan 74, 2182 TZ Hillegom
0252-524899
www.de-toermalijn.nl

Rudolf Steinerschool Alkmaar
Sperwerstraat 1, 1826 KL Alkmaar
072 - 561 86 02
info@rsteinerschool.nl
www.rsteinerschool.nl

Adriaan Roland Holtschool voor Basisonderwijs
Prins Hendriklaan 58, 1862 EL Bergen
072 - 581 36 13
info@arhbergen.nl
www.arhbergen.nl

Vrijeschool 'de Sterrenzanger' Oudorp
Mercuriusstraat 13, 1829 CE Oudorp
072-515 84 18
info@desterrenzanger.nl
www.desterrenzanger.nl

Westfriese Vrijeschool "Parcival"
Nachtegaal 146, 1620 GA Hoorn
0229 - 23 10 11
www.parcival-hoorn.nl

Vrijeschool "Waterland"
Reigersbek 2-4, 1441 SZ Purmerend
0299 - 42 16 72
www.waterlandschool.nl

Vrijeschool Zaanstreek
Galjoenstraat 111b, 1503 AR Zaandam
075 - 617 40 47
www.vrijeschoolzaanstreek.nl

Vrijeschool Kennemerland
Weltevredenstraat 9, 2022 VA Haarlem
023-5373578
www.vskennemerland.nl

Vrijeschool Kleverpark
 Wouwermanstraat 49a, 2023 NA Haarlem
 023 202 32 35
www.vskleverpark.nl

Rudolf Steinerschool Haarlem
 Engelandlaan 2, 2034 NA Haarlem
 023-5403395
 Duitslandlaan 3, 2034 BC Haarlem
 023 727 13 82
www.rsschool.nl

Vrijeschool Castricum
 Dokter van Nieveltweg 20, 1901 GD Castricum
 0251 29 28 97
www.vrijeschoolcastricum.nl

Vrije School De Lindeboom
 Korte Verspronckweg 11, 2023 BS Haarlem
 06 - 51 40 18 26
www.vsdelineboom.nl

Vrijeschool Amersfoort
 Roméostraat 74
 3816 SE Amersfoort
 033 - 472 7622

NB.
 Een complete lijst van vrije scholen in Nederland is te vinden op:
www.vrijescholen.nl